C190 – LEE24

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

28 april 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanpak van de ernstige bodem- en grondwaterverontreiniging in de omgeving van de Laak en de Winterbeek

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de inkomsten en bestedingen van het Bossenfonds ten gevolge van de compensatieregeling

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanwerving van boswachters

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over Juni Compostmaand en de sensibilisering van de jeugd terzake

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het aanduiden van stortplaatsen voor slib
Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over stortplaatsen voor baggerspecie

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het stimuleren van roetfilters in dieselwagens

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de handel in illegaal gekapt hout

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de watertoets bij het verlenen van vergunningen

Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

Donderdag 28 april 2005

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.17 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanpak van de ernstige bodem- en grondwaterverontreiniging in de omgeving van de Laak en de Winterbeek

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Daems tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanpak van de ernstige bodem- en grondwaterverontreiniging in de omgeving van de Laak en de Winterbeek.

De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het dossier van de vervuiling van de Laak en de Winterbeek, twee zijrivieren van het Demer- en Netebekken, is de leden van deze commissie welbekend. Het is, gezien de omvang van de vervuiling, ook een vrij belangrijk dossier.

De voorbije tien jaar zijn in dit dossier belangrijke stappen voorwaarts gezet. Dat gebeurde enerzijds door het bedrijf Tessenderlo Chemie zelf, want de emissie van zware metalen en radium is fors teruggevallen. Anderzijds werden ook stappen gezet door de overheid. Zo is een en ander gebeurd door middel van de vergunning, waarvan de voorwaarden werden verscherpt. Onder het ministerschap van de heer Sannen is een milieuvergunning verleend voor een nieuwe elektrolyse-eenheid, waarin tegelijkertijd werd voorzien in de afbouw van de oude kwikceltechnologie tegen 2010.

Ook tegen 2010 moeten de basiskwaliteitsdoelstellingen voor zoet oppervlaktewater uit de Europese kaderrichtlijn Water bereikt worden. Een opvolgingscommissie bestaande uit mensen uit besturen, administraties, de milieubeweging en dergelijke, zou de voortgang van de verschillende dossiers bespreken. Daaronder valt ook het dossier waarover het nu gaat, met name dat van de bodemsanering.

Ondanks de geleverde inspanningen is er in heel het bekken van de Demer en de Nete een vrij zware historische vervuiling. Die bevindt zich enerzijds in de bedrijven zelf, op een aantal oude fabrieksterreinen en stortplaatsen, maar anderzijds ook in de overstromingsgebieden van deze rivieren, op de zwaar gecontamineerde oevers en in het grondwater. Qua omvang is die vervuiling buiten de bedrijven de belangrijkste.

Het oriënterend bodemonderzoek, dat plaatsvond in 2002 of 2003 in opdracht van Aminal en dat achteraf door OVAM conform werd verklaard, bevestigde wat al duidelijk was geworden in verschillende deelstudies, namelijk dat er heel veel zware metalen aanwezig zijn. De bodemsaneringswaarden worden veelvoudig overschreden op de oevers en op 400 à 500 hectare overstromingsgebied langsheen de beide rivierbekkens.

Dat onderzoek, uitgevoerd door de tijdelijke vereniging Soresma/IMDC voor de Laak, en door Ecolas NV voor de Winterbeek, wees ook op een verontreiniging op vrij grote diepte in de zogenaamde bezoedelingspluim van vooral het Laakbekken. Vooral chloriden, waaronder calciumchloride, maar ook een aantal andere organische componenten, werden op vrij grote diepte, en in bepaalde gevallen zelfs tot op de Boomse kleilaag, die daar ongeveer 100 meter diep ligt, gevonden

Daems

in zeer hoge concentraties, tot een paar tienduizenden milligram per liter.

De onderzoeksresultaten werden door OVAM bekendgemaakt bij het bedrijf en de betrokken gemeentebesturen – dat zijn er een vijftal –, de betrokken provincies en de mensen die een stukje grond bezitten in een van deze bekkens. Als ik me niet vergis, hebben een drieduizendtal eigenaars van percelen een bodemattest in de bus gekregen, waarop stond dat er een indicatie was voor een ernstige verontreiniging. Daarbij werd meteen ook meegedeeld dat die mensen het statuut van onschuldig eigenaar kregen, tenzij ze op een bepaald perceel zelf verantwoordelijk waren, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van een tankstation.

OVAM deelde tezelfdertijd mee dat Tessenderlo Chemie als saneringsplichtige zou worden aangesteld, al dan niet samen met de waterloopbeheerders. Het gaat om zowel een waterloop van categorie 3 als een van categorie 2, zodat de provincie en het Vlaamse Gewest de beheerders zijn. Als saneringsplichtigen waren zij als gevolg van het decreet gehouden een beschrijvend bodemonderzoek te maken, om verder onderzoek te kunnen verrichten.

Mijnheer de minister, om het dossier niet te doen stranden in moeilijke juridische en administratieve procedures, hebben uw voorgangers, ministers Sannen en Tavernier, een gesprek aangeknoopt met het bedrijf met de bedoeling tot een overeenkomst te komen over een gedeelde verantwoordelijkheid voor de opmaak van het beschrijvend bodemonderzoek. Daarin moesten ook een aantal andere probleemdossiers worden aangepakt, bijvoorbeeld de ruiming van de Laak wegens het teveel aan slib en de toenemende overstromingen, en de bouw van zandvangen op de Laak en de Winterbeek, waarvoor het bedrijf vragende partij was. Het moest dus een totaalovereenkomst worden, die al die onderdelen zou bevatten. De ministers hebben zich daarbij gespiegeld aan de overeenkomst die met Umicore is gemaakt, en die een analoog verloop kende.

Jammer genoeg kwam men niet tot concrete resultaten, ondanks de positieve pogingen aan beide kanten van de tafel.

Mijnheer de minister, ik wil mijn vragen vandaag beperken tot de toch wel omvangrijke bodemvervuilingsproblematiek. Ik hoop dat ik later de gelegenheid krijg om met u te spreken over het waterdossier.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het beschrijvend bodemonderzoek of BBO? Steunt u de zienswijze van uw voorgangers en van de OVAM met betrekking tot de saneringsplicht voor TC? Moet het bedrijf het BBO ook extra muros opmaken? Ik denk niet dat er over het onderzoek intra muros een discussie wordt gevoerd. Ik meen trouwens dat het bedrijf er al mee bezig is. Acht u het wenselijk of noodzakelijk om op korte termijn verder onderzoek te verrichten naar de doordringing van chloriden en eventuele andere polluenten in de diepe grondwaterlagen? Zijn er risico's te verwachten voor mens en/of leefmilieu? Is er onderzoek verricht naar de risico's voor mensen en dieren die in de buurt van de oever en in de overstromingsgebieden leven? Zo ja, wat zijn de resultaten van de onderzoeken? Heeft de minister reeds gesprekken aangeknoopt met het bedrijf? Bent u bereid om verder te onderhandelen over een overeenkomst waarbij een gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen gewest en bedrijf de basis vormt? Is de overlegcommissie die in het leven werd geroepen in het kader van de milieuvergunning, reeds actief? Werkt die al aan de verschillende deeldossiers?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, Tessenderlo Chemie NV heeft in maart 2004 voorgesteld aan de vorige minister van Leefmilieu om het beschrijvend bodemonderzoek in fasen uit te voeren. De eerste fase bestaat uit twee onderzoeken. Een eerste onderzoek werd uitgevoerd door de erkende bodemsaneringsdeskundige SliM met betrekking tot de problematiek van infiltratie van zouten. Dit onderzoek bestudeert de mogelijke beïnvloeding van het grondwater door chloriden vanuit het afvalwaterwachtbekken Kepkensberg en Bergstraat, alsook de naaste omgeving van de afvalwaterwachtbekkens voor de Grote Laak. Dit onderzoek werd aan de OVAM overgemaakt. Het dient nog geëvalueerd te worden. Een tweede onderzoek, waarin de blootstelling aan zware metalen wordt onderzocht, zou afgerond worden tegen half of eind mei 2005.

Peeters

In deze studie zou de opname van zware metalen door planten op de valleigronden worden nagegaan. Daarnaast zou tevens de relatie tussen zware metalen en radioactiviteit nader worden onderzocht. Ik kijk dus samen met u uit naar de resultaten van het onderzoek.

Ik wens de resultaten van het beschrijvend bodemonderzoek per fase af te wachten om definitieve uitspraken te doen. Het is van belang om zo snel mogelijk over die resultaten te beschikken. De saneringsplicht heeft alles te maken met argumenten die via het BBO aangebracht kunnen worden.

Op uw vraag of het bedrijf met andere woorden het beschrijvend bodemonderzoek moet opmaken zowel voor intra als voor extra muros, werd het antwoord in feite al gegeven. Op basis van de bijkomende gegevens ingevolge de gefaseerde aanpak van het beschrijvend bodemonderzoek, wordt telkens bepaald welke onderzoeken uitgevoerd moeten worden.

Het is evident dat zodra er indicaties zijn van verdere doordringing van chloriden naar diepe grondwaterlagen, er moet worden opgetreden. Het is belangrijk om ook dit onderzoek te kaderen in het beschrijvend bodemonderzoek.

Een volledige risico-evaluatie maakt ook onderdeel uit van het beschrijvend bodemonderzoek en kan pas opgemaakt worden nadat de volledige omvang van de bodemverontreiniging gekend is. Wel werden er naar aanleiding van het oriënterend bodemonderzoek rond de Grote Laak en de Winterbeek en een bijkomende studie van de Vito, een aantal aanbevelingen voor de eigenaars van de kadastrale percelen in het onderzochte studiegebied van de Grote Laak en de Winterbeek geformuleerd. U verwees er zelf naar. Het betreft het zo veel mogelijk beperken of uitsluiten van het grazen van vee en het verbouwen van gewassen in een zone van 15 meter van de oever, dieren moeten zo veel mogelijk worden verhinderd om beekwater of eventueel gecontamineerd grondwater te drinken, en er mag geen grondwater worden verbruikt of gebruikt voor het besproeien van groenten. Zolang er geen langdurig contact is met de verontreiniging, is er weinig risico voor de bevolking. De boodschap is dus om zo veel mogelijk het contact met het water en de bodem van de Grote Laak en de Winterbeek, hun oevers en overstromingsgebieden te vermijden en de nodige hygiënische maatregelen te hanteren bij contact, bijvoorbeeld wassen van handen en dergelijke.

Vito heeft in 2003 een studie uitgevoerd. Een aantal bodem- en gewasstalen werden geanalyseerd. De mogelijke opname door gewassen van de zware metalen die aanwezig zijn langs de Winterbeek en de Grote Laak, werd nagegaan. Op basis van deze gegevens werden aan de eigenaars van de percelen in het studiegebied aanbevelingen geformuleerd.

OVAM heeft de gebruikelijke contacten met het bedrijf bij de opmaak van het beschrijvend bodemonderzoek en er waren voorts reeds verkennende gesprekken met mijn kabinet. Natuurlijk – en dat is de rode draad doorheen mijn antwoord – moeten we de resultaten van de studie afwachten. De afronding komt er midden mei. Dat zal de verdere procedure bepalen.

Natuurlijk ben ik bereid tot verdere actie. De vorige minister van Leefmilieu heeft dit gefaseerde onderzoek terecht opgestart. Nogmaals, pas als er voldoende resultaten bekend zijn om verantwoordelijkheden toe te wijzen, kunnen we tot een overeenkomst komen.

Op 20 april heeft de overlegcommissie plaatsgevonden. De stand van zaken in de ontwikkeling van het beschrijvend bodemonderzoek werd toegelicht. Dus ja, Tessenderlo Chemie is op de hoogte.

Ik zal de nodige stappen zetten om te komen tot een sanering van de regio. Ik word in dit parlement regelmatig ondervraagd over bodemsanering. Dat is heel goed, gezien de ernst van de situatie.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

Ik wist niet dat het bodemonderzoek in fasen wordt uitgevoerd. Dat verrast me.

Het debat, zowel met het bedrijf als met de waterloopbeheerder, namelijk de provincie en het Vlaamse Gewest, ging eigenlijk over de saneringS-

Daems

plicht. Wie is saneringsplichtig en wie niet? Daar kunnen we een jarenlange juridische strijd over voeren in de rechtbank. Uiteindelijk is geprobeerd om uit die impasse te geraken en zijn er gesprekken gestart. Daar is afgesproken om tot een gedeelde financiële verantwoordelijkheid over te gaan voor de opmaak van het beschrijvend bodemonderzoek. Noch het bedrijf, noch de provincie is daarop ingegaan. De impasse blijft voortduren, tenzij u mij kunt vertellen dat ze is doorbroken. Tessenderlo Chemie wijst namelijk elke medeverantwoordelijkheid en aansprakelijkheid af.

Wie maakt het beschrijvend bodemonderzoek en volgens welke spelregels moet dat gebeuren? Volgens mij heeft OVAM altijd een duidelijke lijn gevolgd. Tot op heden – maar ik kan me vergissen, en ik hoop dat eigenlijk – is daar geen duidelijk antwoord op gekomen.

Ik ben op de hoogte van het onderzoek en de analyse van Vito van de gewassen. Er zijn blijkbaar ook onderzoeken geweest of gepland van vlees en zuivel. Het Federaal Voedselagentschap zou hierin een rol spelen, want het gaat dan over de voedselketen, zoals het een rol heeft gespeeld in de vervuiling door zware metalen in Limburg. Daar werden voorzorgsmaatregelen genomen en dieren of onderdelen van dieren van de markt genomen.

Ik kijk samen met u uit naar de resultaten van het onderzoek. Ik hoop dat ze de basis kunnen vormen om het gesprek met TC voort te zetten. Ik hoop dat de vervuilde gebieden dan eindelijk gesaneerd worden. We willen dat zowel het Vlaamse Gewest als het bedrijf daar met een positieve ingesteldheid – in plaats van een juridische – aan beginnen. Het wordt hoog tijd.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Ik heb uw bijkomende vragen genoteerd, mijnheer Daems. Ik zal me bijkomend informeren. In maart 2004 was ik er nog niet bij. De informatie over de gefaseerde aanpak van het bodemonderzoek heb ik moeten opvragen.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ik hoop dat ik u verkeerd begrepen heb. Het lijkt me logisch dat u het onderzoek afwacht vooraleer u verdere stappen plant. Maar de visie over de saneringsplicht heeft weinig met dat onderzoek te maken. Dat is een juridisch standpunt dat we als overheid altijd consequent hebben ingenomen. We hebben het juridische spel nooit drastisch willen doorvoeren. We kozen voor een constructieve samenwerking met het bedrijf. We hebben die gemaakt in een globaal pakket waarin onder meer ook het vergunningenbeleid ter sprake kwam en waar we ook de verantwoordelijkheid van het gewest mee wilden inbrengen.

Het bedrijf wil natuurlijk zo veel mogelijk zijn verantwoordelijkheid minimaliseren of zeker zijn bijdrage tot de mogelijke sanering. Daardoor heeft het wat problemen met de term saneringsplichtig. De interpretatie van de Vlaamse overheid moet overeind blijven, anders komt die in een zwakke positie te staan wanneer onderhandeld zal moeten worden over wie welke rol opneemt in de mogelijke sanering en de aanpak van de problematiek, wat de resultaten van die onderzoeken ook mogen zijn. Ik hoop dat u dezelfde juridische benadering hanteert.

Iets anders is hoe we komen tot een oplossing voor de feitelijke sanering en wie welke verantwoordelijkheid en welke lasten op zich neemt. Ook moet er nog worden gediscussieerd over wat er moet worden gesaneerd en hoever de sanering moet gaan. Ik hoop dat ten minste het juridische standpunt dat de OVAM en de Vlaamse overheid altijd hebben ingenomen, wordt gehandhaafd. Dat kan volgens mij niet afhankelijk zijn van het resultaat van een onderzoek en van mogelijke problemen over sanering.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Ik heb gezegd dat wat de saneringsplicht betreft, we uit het beschrijvend bodemonderzoek een aantal argumenten kunnen gebruiken in het debat om te komen tot een oplossing. Ik heb me niet uitgesproken over de juridische positie. Ik heb gezegd 'vooraleer definitieve uitspraken te doen', maar ik begrijp het standpunt van de heer Sannen zeer goed. Over het juridische aspect heb ik niets gezegd. Ik zie geen elementen om de positie die in het verleden is ingenomen, te wijzigen, gezien de moeilijkheden die zich in het

Peeters

verleden hebben voorgedaan om tot vooruitgang te komen in dit dossier. Er zijn een aantal bijkomende elementen om tot een vergelijk te komen. De oplossing die met Umicore is bereikt, kan ook met dit bedrijf worden bereikt. Het zoeken naar argumenten buiten de juridische aspecten, kan ons vooruithelpen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de minister, belangrijk is dat u geen elementen ziet om het standpunt omtrent saneringsplicht te wijzigen. In dat verband keer ik terug naar mijn vraag in mijn repliek: is er een beschrijvend bodemonderzoek? Ik denk dat het bedrijf het aanbod heeft gedaan om bepaalde deelonderzoeken op eigen initiatief te verrichten zonder dat de procedure van het decreet, met name OBO, BBO en bodemsaneringsproject, speelt. Ik ben benieuwd naar het antwoord of er vandaag een onderzoek is dat officieel het statuut heeft van beschrijvend bodemonderzoek waardoor het debat over de saneringsplicht eigenlijk is beslecht.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Daems, ik had uw vraag daarstraks ook goed begrepen. Ik heb de informatie gekregen dat in maart 2004 voorgesteld werd om het beschrijvend bodemonderzoek in fasen uit te voeren. Ik begrijp dat u zegt dat dit niet zo formeel is en dat er discussie over mogelijk is. U zat toen op een plaats waarbij u het mogelijk beter weet dan ik. Ik zat in maart 2004 op een volledig andere plaats. Ik zal dit nog eens natrekken om er absoluut zeker van te zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de inkomsten en bestedingen van het Bossenfonds ten gevolge van de compensatieregeling

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de inkomsten en bestedingen van het Bossenfonds ten gevolge van de compensatieregeling.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Bosdecreet stelt dat bij ontbossing in woon- of industriegebied een compensatie moet gebeuren. Dit kan in natura gebeuren, maar het is niet altijd evident om een stukje grond te vinden van een gelijkaardige kwaliteit om te bebossen. De compensatie kan ook financieel, waarbij de ontbosser een bijdrage moet betalen aan het Bossenfonds van het Vlaamse Gewest, berekend per vierkante meter. Afhankelijk van welk soort bos op het betreffende perceel aanwezig was, bijvoorbeeld een naaldbos of een inheems loofbos, wordt eveneens rekening gehouden met een bepaalde compensatiefactor. Concreet betekent dit dat de compensatiebijdrage per vierkante meter kan schommelen tussen ongeveer 2 en 4 euro. Voor een bouwkavel van 8 are ligt de bijdrage dus tussen 1.584 en 3.168 euro, een niet onbelangrijke som voor de jonge bouwer of KMO.

Opvallend zijn de verschillen in bijdragen die vanuit de verschillende provincies aan dit fonds zijn overgemaakt. Het blijkt dat voornamelijk in de provincies Antwerpen en Limburg er een gigantisch veel hogere kans bestaat om een bijdrage te moeten betalen dan bijvoorbeeld in West-Vlaanderen. Die provincie kende in al die jaren maar 14 dossiers voor vergunde ontbossing en een compensatie via bebossing en maar 54 voor vergunde ontbossing en een financiële compensatie. In de provincie Antwerpen gaat het respectievelijk over 118 en 1.267 dossiers. Veel groen is een troef voor die twee provincies. Maar het is ook een knelpunt voor de betrokkenen in de woon- of industriegebieden. Ik ga niet verder in op de cijfers: de toestand is duidelijk.

Het is echter niet zo duidelijk waaraan de inkomsten van het Bossenfonds worden besteed en wat de geografische spreiding van deze investeringen is. Alles laat vermoeden dat de return per provincie helemaal niet in verhouding staat tot de bijdragen ervan. Bovendient stelt zich een bijkomend probleem voor het bosareaal dat in handen is van de gemeenten en andere openbare besturen.

Van Baelen

Het gaat over ongeveer 25.000 hectare. Terwijl privé-eigenaars dankzij de verkoop van hun bosgronden aan het Vlaamse Gewest hun terreinen te gelde kunnen maken, is die mogelijkheid aan de gemeenten ontzegd. De gemeenten zijn dus niet in staat om hun patrimonium rendabel te maken. Verder moeten gemeenten met veel bossen ze ook onderhouden, waardoor ze in zekere zin dubbel worden gestraft.

Inzake de gemeentelijke bossen heeft het Vlaamse Gewest in de praktijk alles te zeggen. Graag had ik van de minister dan ook een antwoord op enkele vragen gekregen. Op welke basis gebeuren de herbestedingen van de gelden die het Bossenfonds ter beschikking heeft en welke projecten worden gefinancierd? Wat zijn de gehanteerde criteria? Hoe worden de middelen van dit fonds per provincie verdeeld? Kan de minister overwegen de financiële compensatieregeling af te schaffen en het beleid meer te richten op steun voor de herbebossing door particuliere eigenaars? Overweegt de minister ook de openbare besturen toe te laten hun bosgronden iets meer te laten opbrengen, zoals privé-eigenaars dat al kunnen? Op dit ogenblik brengen bosgronden doorgaans niet meer dan 0,2 tot 0,3 percent op. En als de minister dat niet overweegt, waarom is dat zo?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik schrik van deze cijfers. De ene provincie heeft natuurlijk meer bossen dan de andere. Zou het kunnen dat elke provincie een verschillende definitie hanteert van wat een bos is, of gebeurt die beoordeling overal op dezelfde wijze?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: De druk op artikel 90bis wordt de jongste tijd opgevoerd. Vandaag hoor ik de heer Van Baelen en de VLD een signaal in die zin uitsturen. Ik hoop dat het niet zo ver komt dat artikel 90bis wordt afgeschaft. Enkele cijfers tonen aan dat de boscompensatie moet behouden blijven. Tussen 1990 en 2000 is in Vlaanderen 6.000 hectare ontbost. Sinds de invoering van artikel 90bis en het uitvoeringsbesluit is er sprake van een ontbossingsstop. Meer nog: sindsdien is het bosareaal met 2.000 hectare uitgebreid. Dat betekent dus dat we van een vermindering met 600 hectare per jaar naar een jaarlijkse groei met 500 hectare zijn geëvolueerd.

De minister heeft al meermaals gezegd dat hij de nodige inspanningen zal leveren om de doelstelling van het RSV voor 10.000 hectare extra bos te realiseren. Het zal nog wel een tijdje duren vooraleer het zo ver is. In elke geval hoop ik dat hier geen impliciet pleidooi wordt gevoerd om de boscompensatie af te schaffen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de heer Daems heeft gelijk: het parlement beslist, en de minister moet die beslissingen uitvoeren. In elk geval heb ik op dit ogenblik niet de bedoeling om artikel 90bis te wijzigen.

Wat de vragen van de heer Van Baelen betreft, wil ik eerst ingaan op de vraag op welke wijze de herbesteding van de gelden van het Bossenfonds gebeurt, en welke projecten er worden gefinancierd. De gelden van de compensatiebijdrage komen op de rekening van de afdeling Bos en Groen. Ze zijn volledig ter beschikking voor compenserende bebossing. Dat betekent dat de Vlaamse overheid met dat geld nieuwe, te bebossen terreinen kan aankopen. Op die manier treedt de Vlaamse overheid in de plaats van de vergunde ontbossers die er niet voor hebben gekozen om zelf de compenserende bebossing uit te voeren. De wetgever wil dat de compenserende bebossing zo veel mogelijk plaatsvindt in streken waar veel wordt ontbost. Dat is logisch, want de overheid wil het bosbestand op peil houden.

Het is ook zo dat er in de provincies Limburg en Antwerpen meer bos aanwezig is, zodat de kans dat er meer ontbost wordt statistisch ook groter is. Waar men gemakkelijk een vergunning kan krijgen voor compenserende bebossing en waar de druk op de open ruimte lager is, kiezen de eigenaars uiteraard meer voor compenserende bebossing in plaats van voor het betalen van een compensatievergoeding. Het resultaat van de regeling, zoals u die weergeeft, is dus het gevolg van een hele reeks beslissingen, niet het minst die van de ontbosser zelf.

Het is ook voor de overheid bij de besteding van de middelen uit het Bossenfonds niet altijd even gemakkelijk om een compenserende bebossing te

Peeters

realiseren. Er ligt immers een grote druk op gronden in de open ruimte en doorgaans kennen de te bebossen gronden een landbouwgebruik. Wij moeten dus steeds ingaan op de eventuele opportuniteit. Daarbij kunnen we jammer genoeg niet steeds zelf de locatie kiezen. Dat is de belangrijkste reden waarom de return niet voor 100 percent, zoals u het uitdrukte, naar de regio gaat waarin de ontbossingen zich situeren.

De aankoop van bestaande bossen valt alleszins buiten het opzet van de besteding van de middelen die geïnd worden via de bosbehoudsbijdrage. Immers het aankopen van bestaande bossen is per definitie geen compensatie voor ontbossingen, aangezien er dan geen nieuw bos komt in de plaats van de ontbossing.

In principe stelt de afdeling Bos en Groen elke aankoop of significant deel van een aankoopdossier dat voldoet aan de voorwaarden om beschouwd te worden als compenserende bebossing, voor op het bossencompensatiefonds. Het is aan de minister bevoegd voor leefmilieu op advies van de inspecteur van Financiën voor dossiers vanaf 65.000 euro, en aan de minister bevoegd voor Begroting voor dossiers vanaf 750.000 euro om te beoordelen of de vastlegging al dan niet op het voorgestelde fonds mag gebeuren. Of het uiteindelijk ook tot een aankoop komt, hangt dan natuurlijk nog af van het feit of het op basis van de genomen vastlegging tot een akkoord met de betrokken eigenaar kan komen over de aankoop van het eigendom.

Mijnheer Van Baelen, deze informatie was u wellicht al bekend, maar ik wilde toch even in herinnering brengen wat de bedoeling is en hoe een en ander concreet verloopt. U hebt dus gelijk dat een return van 100 percent moeilijk realiseerbaar is, maar dat is wel steeds het streven van de afdeling Bos en Groen.

Over de verdeling van de besteding van dit fonds per provincie, het volgende. Ik herhaal vooraf dat we ingaan op een eventuele opportuniteit, zoals een spontane aanbieding en dergelijke. Daardoor kunnen we de locatie niet zelf kiezen. Sinds 2000 werd een totaal bedrag geïnd van 11.536.513,25 euro aan bosbehoudsbijdragen voor heel Vlaanderen. Dit komt overeen met een totale vergunde ontboste oppervlakte van 482,36 hectare. Daarnaast werd 238,03 hectare bebossing gerealiseerd als compensatie in natura voor vergunde ontbossingen. Met het compensatiebedrag werd momenteel reeds 26 hectare grond voor bebossing aangekocht voor een totaal bedrag van ongeveer 500.000 euro.

De realisaties zijn als volgt verdeeld over de provincies. In Antwerpen gaat het om 0,7 hectare voor 15.800 euro, in Limburg 10 hectare voor 220.585 euro, in Vlaams Brabant 7,8 hectare voor 127.181 euro, in Oost-Vlaanderen 0,6 hectare voor 13.600 euro en in West-Vlaanderen 5,8 hectare voor 123.247 euro. Deze cijfers worden u bezorgd.

Dit beeld is echter nog niet representatief aangezien er heel wat dossiers in behandeling zijn, waarvoor reeds een vastlegging is gedaan in het kader van een aankoopopportuniteit, maar waarvan de aankoop nog niet kon worden afgesloten. Belangrijke aankopen van enkele hectare kunnen dus deze cijfers sterk beïnvloeden.

U vroeg of ik zou kunnen overwegen om de financiële compensatieregeling af te schaffen en het beleid meer te richten op de ondersteuning van herbebossing door particuliere eigenaars. Aangezien de meerderheid van de ontbossingsdossiers gecompenseerd wordt door het betalen van een bosbehoudsbijdrage, namelijk 2610 tegenover 359 dossiers waarin sprake is van een compenserende bebossing, lijkt het mij niet opportuun deze financiële compensatieregeling af te schaffen. Ze maakt immers integraal deel uit van de gehele ontbossingsregeling en verschaft die regeling een extra flexibiliteit.

De regeling heeft een bewogen voorgeschiedenis gekend en was destijds het onderwerp van een intens debat in het parlement. Zoals u zei, is het principe van de hele compensatieregeling decretaal geregeld, zodat het uiteindelijk aan het parlement is om deze discussie te voeren. Daartoe heeft het ook de volstrekte vrijheid.

U vroeg of ik het beleid niet meer zou willen richten op het ondersteunen van herbebossing, dus het opnieuw beplanten of bezaaien van een gekapt bosperceel, door particuliere eigenaars. Dat draagt inderdaad mijn voorkeur weg. Daarvoor bestaan er ten andere reeds een aantal subsidieregelingen. Er is het besluit betreffende de subsidiëring van beheerders van openbare en privé-bossen, dat onder meer voorziet in een sub-

Peeters

sidie voor bebossing, dus het beplanten of bezaaien van een niet met bos bezet perceel, en voor herbebossing.

Wat bosuitbreiding betreft is er ook nog een ruime subsidieregeling voor het bebossen van landbouwgronden, die eveneens openstaat voor zowel particulieren als openbare besturen. Daarnaast zijn er nog mogelijkheden om in het kader van lokale natuurontwikkelingsprojecten bebossingen en herbebossingen te ondersteunen door middel van de samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten en de provinciebesturen.

Ten slotte vroeg u of ik overweeg de openbare besturen eveneens toe te laten hun bosgronden, net zoals een privé-eigenaar, te rentabiliseren en zo neen, waarom niet. Uiteraard mogen openbare besturen hun bosgronden rentabiliseren zoals een privé-eigenaar. Ik moedig dan ook de bosgroepen aan waar ook openbare besturen aan kunnen deelnemen, en waardoor de beheerslasten kunnen dalen en de opbrengsten kunnen stijgen. Ik vind wel dat een openbaar bestuur zoals het gewest ook de maatschappelijke baten in rekening moet brengen wanneer we over het rentabiliseren van het openbaar bos spreken.

Sommige besturen hebben het beheer van hun boseigendommen overgedragen aan de afdeling Bos en Groen of soms aan een natuurvereniging. Omwille van deze mogelijkheden van overdracht van beheer of van een professioneler beheer in het kader van een bosgroep lijkt het verkopen aan het Vlaamse Gewest van openbare bossen mij geen goede zaak. In feite gaat het dan immers om het louter verplaatsen van belastingsmiddelen tussen overheden. Bovendien vind ik de betrokkenheid van de lokale gemeenschap bij de bossen in de leefomgeving van haar inwoners heel belangrijk.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de minister, ik heb hier nog twee bedenkingen bij. U stelde dat de beslissing bij de ontbosser zelf ligt. Dat is juist, maar in een regio als Limburg of Antwerpen is, zoals uit de cijfers blijkt, de kans veel groter om een perceel, een bouwgrond of een KMO-grond die bebost is, aan te treffen dan in West-Vlaanderen. Bovendien wordt men bij de keuze om achteraf te bebossen of niet, opnieuw geconfronteerd met een dubbele handicap. Er moet immers een nieuw perceel worden gevonden dat niet bebost is en in aanmerking kan komen.

Het kleine aantal hectaren verbaast me. U wijst erop dat de cijfers met de nodige terughoudendheid moeten worden benaderd, maar u stelt dat er op dit ogenblik slechts 25 hectaren effectief werden uitgevoerd, los van de dossiers in voorbereiding. Daartegenover staan er de bijna 500 hectaren die niet gecompenseerd worden via het terugbebossen. Dat is een gigantische disproportie ten aanzien van het fonds. Ik dring aan op een versnelling. In Antwerpen is sprake van amper 1 hectare in herbestemming. Er is dus een 'gap' tussen de gronden die worden ontbost en die die via het compensatiefonds terug worden bebost.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik heb nog niet geantwoord op de vraag van mevrouw Rombouts. Er is geen verschil in beoordeling tussen een bos in Limburg en een ander bos.

Mijnheer de voorzitter, ik krijg hier intussen van mijn kabinet nog meer actuele cijfers, die al een juister beeld geven omdat in de vorige cijfers een aantal dossiers niet werden meegerekend. Met het compensatiebedrag werden momenteel reeds 66 ha grond voor bebossing aangekocht voor een totaal bedrag van 1,6 miljoen euro. Ik bezorg de vraagsteller ook de aangepaste verdeling van de realisaties per provincie.

Ik wil nogmaals benadrukken dat voorzichtig met deze cijfers moet worden omgesprongen omdat er heel wat dossiers in behandeling zijn waarvoor reeds een vastlegging is gedaan in het kader van een aankoopopportuniteit, maar waar de aankoop nog niet gerealiseerd kon worden. Op dit ogenblik zou dat het geval zijn voor 2.4 miljoen euro en voor 99 ha aan vastleggingen. Voor de provincie Antwerpen ligt bijvoorbeeld een aankoopdossier voor 10,96 ha klaar, waarvoor de akte eerdaags zal worden verleden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanwerving van boswachters

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sannen tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanwerving van boswachters.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is belangrijk om veel bos te hebben. Bossen vormen immers een rijkdom voor de Vlaamse gemeenten en de particuliere eigenaars. Om ons bosareaal kwalitatief in stand te houden en het gebruik en medegebruik ervan te bewaken, is het nodig om over voldoende personeel te beschikken. Ik heb het niet alleen over het bosareaal waarover de Vlaamse overheid en de Vlaamse gemeenten beschikken, maar ook over dat van de particulieren die via bosgroepen almaar meer betrokken worden bij het gemeenschappelijke beheer van het bos. Het is belangrijk dat Vlaanderen over voldoende goed geschoold personeel beschikt om het hele proces te begeleiden, om de kwaliteit van ons bosareaal in stand te houden, om het medegebruik goed te regelen en om alle bedreigingen te voorkomen. Boswachters zijn daar het meest geschikt voor.

Mijnheer de minister, ik stel vast dat er een serieuze 'gap' is tussen het aantal boswachters die er volgens het kader zouden moeten zijn, en de feitelijke aanwezigheid van boswachters. In Limburg worden er van de vereiste 40 jobs slechts 28 ingevuld. Dat is een groot verschil en heeft gevolgen voor het goed gebruik van het bosareaal. Onlangs konden we in de krant lezen dat het in de weekends in Limburg niet mogelijk is om boswachters in te zetten, gewoon omwille van het niet-invullen van het kader. In de Kempen zal het probleem zeker even acuut zijn. In de rest van Vlaanderen is het probleem wellicht niet zo groot omwille van het beperkte aantal bossen.

De job van boswachter is blijkbaar nogal begeerd. Nochtans werd tijdens de begrotingsbespreking door de minister van bestuurszaken gesteld dat het een knelpuntberoep is. Ik veronderstel dat de minister een andere invulling van die term hanteert, want voor ons is een knelpuntberoep een beroep waarvoor geen mensen worden gevonden en er zijn zeker mensen die boswachter willen worden.

Rekening houdend met het grote verschil tussen het vastgelegde en het ingevulde kader, voelden heel wat mensen zich aangetrokken om het prachtige beroep van boswachter uit te oefenen. Die mensen hebben het nodige getuigschrift behaald.

Ik geef u het voorbeeld van een man van 36 jaar die wel een goede baan heeft, maar bij wie de liefde voor bos en natuur sterk toeneemt. Hij was niet in het bezit van een diploma van secundair onderwijs. Hij heeft niet alleen het bosbouwbekwaamheidsgetuigschrift gehaald, maar deed er ook alles aan om voor de middenjury zijn diploma van het secundair onderwijs te halen, want men kan pas aan het Selor-examen voor boswachter deelnemen indien men dat diploma bezit. Die man heeft, gezien het grote kader dat nog moet worden ingevuld, hard gestudeerd en ervoor gezorgd dat hij een goed resultaat behaalde op het examen, omdat dan de kans op een job groot was. Plots kreeg hij echter te horen van de Vlaamse overheid dat er geen ruimte meer is om de jobs in te vullen. Op die manier boezemt de Vlaamse overheid maar weinig vertrouwen in. Integendeel, het engagement van mensen die dergelijke inspanningen leveren, wordt erdoor gefnuikt.

De wervingsstop werd gedeeltelijk opgeheven, want er zouden zes boswachters worden aangeworven en zes bosarbeiders worden geüpgraded tot boswachters. De bosarbeiders hebben natuurlijk wel de inspanning geleverd om een getuigschrift te halen, maar hebben niet deelgenomen aan het Selor-examen. Ik vrees dat ze dus een bijkomende blokkade vormen voor degenen die wel aan het examen hebben deelgenomen en van wie de werfreserveperiode verder verstrijkt.

Hebben de bosarbeiders die worden geüpgraded, maar die geen volwaardige boswachter kunnen zijn, politionele bevoegdheden? Ze kunnen bepaalde taken van de boswachter overnemen, maar niet de integrale taken.

Hoe zit het met het personeelsplan waarin in 136 boswachters wordt voorzien voor Vlaanderen? Zullen die ooit allemaal worden aangeworven?

Sannen

Ik heb de actuele vragen beluisterd die aan minister Bourgeois werden gesteld en zijn antwoord, en daarom zou ik graag vernemen hoe het zit met de nieuwe beslissing van de Vlaamse Regering over het gedeeltelijk opheffen van de wervingsstop.

Het is toch zo dat de continuïteit van de dienstverlening moest worden verzekerd? De boswachters verlenen publieke diensten en kunnen bijgevolg onder die bepaling vallen.

Hoeveel kandidaat-boswachters staan er nog op de wervingsreserve? Hoe lang blijft de lijst geldig? Ik heb u hier al eens over aangesproken en toen was er sprake van een eventuele verlenging met een jaar.

Worden de geüpgradede bosarbeiders vervangen door nieuwe bosarbeiders? Wordt daarbij rekening gehouden met de mensen die geslaagd zijn en een Selor-getuigschrift hebben gehaald? Zij kunnen misschien een belangrijke bijdrage leveren aan het onderhoud, de bewaking en de kwaliteitsverbetering van ons bosareaal.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de problematiek van de boswachters en hun takenpakket kwam de voorbije maanden regelmatig aan bod in de pers. Ik heb ook een paar keer geprobeerd om hierover een vraag om uitleg te stellen, maar dat is nooit gelukt. Ik heb daarom een schriftelijke vraag gesteld en u antwoordde dat u voor het zomerreces een oplossing zou zoeken voor het zware takenpakket van de boswachters. De boswachters kampen vooral met een administratieve overlast waardoor ze hun eigenlijke functie niet meer kunnen uitvoeren.

Kunt u me nu bevestigen dat de herschikking van Bos en Groen een van de oplossingen is die u voorstelt? Wat is de stand van zaken in verband met de indijking van de administratieve overlast? Wordt er vooruitgang geboekt?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, over de algemene wervingsstop worden gesprekken gevoerd door de minister-president en minister Bourgeois. De wervingsstop overstijgt dit probleem, maar heeft er ook gevolgen voor. De bevoegde ministers kunnen terzake door u worden bevraagd, of zelf communiceren als dit proces is afgerond.

Ik heb de indruk dat u naar een individueel dossier verwijst. Ik begrijp heel goed dat de mensen die de inspanning leveren om deel te nemen aan en te slagen in een niet makkelijk examen, een bepaalde verwachting hebben. Ik heb ook heel veel respect voor de mensen die niet over de juiste diploma's beschikken en dus een nog grotere inspanning moeten leveren om het examen te kunnen afleggen. Dit is echter geen alleenstaand geval. Ook in andere domeinen zijn er mensen die examens hebben afgelegd en in een wervingsreserve terecht zijn gekomen. Het probleem is ruimer dan alleen dat van het boswachterexamen. Het is natuurlijk erg belangrijk dat de overheid het opgewekte vertrouwen niet schendt.

In uw vraag hebt u het over 136 boswachters. Dat cijfer is afkomstig van een vroeger personeelskader, maar dat werd nooit officieel gemaakt. Dat komt doordat de boswachters in tussentijd meer mobiel zijn geworden.

Bij het aantreden van deze regering heb ik vastgesteld dat er slechts 94 boswachters in dienst waren. Ook ik werd geconfronteerd met de wervingsstop in het licht van de budgettaire beperkingen. Ik ben me bewust van de nood aan controle en acties door de boswachters. Als we de bossen goed willen beheren, moeten we de nodige middelen inzetten en de nodige initiatieven nemen. Desalniettemin, en u hebt er zelf naar verwezen, is er een wervingsstop afgesproken. De finalisering is voor een van de komende weken. Naast de vijf statutaire wegenwachters zijn ook vijf boswachters uit de wervingsreserve toegelaten. Dat hebben we uit de brand gesleept. Zes contractuele bosarbeiders hebben de mogelijkheid gekregen om via upgrading boswachter te worden onder voorwaarde van een bekwaamheidsgetuigschrift bosbouwkunde en een diploma hoger secundair onderwijs. We gaan dus van 94 naar 105 boswachters.

Ik heb de gegevens over de wervingsreserve opgevraagd. Er hebben drie examens plaatsgehad. Uit het eerste kwamen dertien kandidaten. Die reserve is geldig tot 12 november 2006. Uit het tweede examen kwam slechts één kandidaat. Die reserve

Peeters

is geldig tot 21 mei 2006. Voor het meest recente examen slaagden zeven kandidaten. Die reserve is geldig tot 28 februari 2006. De geldigheidsduur kan op vraag van de administratie worden verlengd. Ik begrijp uw bezorgdheid. De bosarbeiders die de mogelijkheid krijgen om boswachter te worden, zullen eveneens worden vervangen. Ik ben het volledig met u eens. We moeten proberen om nog meer boswachters in dienst te nemen. Gelukkig gaat het niet om een knelpuntberoep: 21 kandidaten hebben het examen met succes afgelegd.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. U zoekt een oplossing voor het personeelstekort. Ik begrijp dat u daartoe de bosarbeiders wilt upgraden. Maar daar bevindt zich een spanningsveld tussen de twee categorieën: de boswachters zonder dat zware examen en de boswachters met examen. Ik begrijp het management en de aanwerving van zes extra werknemers. De groep die wel het examen heeft afgelegd, vindt dit natuurlijk moeilijk. Ik heb hier een probleem mee. Dit is een individueel probleem, een menselijk probleem.

Voor de vervanging van de bosarbeiders kunt u misschien een beroep doen op de wervingsreserve voor boswachter. Misschien zijn er kandidaten bereid om eerst bosarbeider te worden in het vooruitzicht van een upgrading.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Sannen, ik hoop dat u begrijpt dat die bosarbeiders carrière willen maken. Dat is eveneens erg belangrijk voor de werkgever, het motiveert de mensen. Doorgroeimogelijkheden bieden is toch menselijk. Ik vermoed dat u daar achter staat. Wie als bosarbeider start, is absoluut gedreven om dat statuut van boswachter, met enige beperkingen, te bereiken. Ik begrijp natuurlijk wel dat de mensen die een examen hebben afgelegd, daarvoor erkend willen worden. Het is een zoektocht naar evenwicht tussen de gedrevenheden van verschillende oorsprong. Ik zal proberen een wijze beslissing te nemen. Ik noteer uw bijkomende vraag over de vervanging van de bosarbeiders. Ik zal rekening houden met de verschillende groepen.

Mevrouw Van den Eynde, we zoeken uit hoe we die zware taak kunnen verlichten. Boswachters zijn geen administratieve krachten die zich voortdurend met formulieren en dossiers moeten bezighouden. Ze moeten rapporten en plannen maken, maar ze moeten vooral een bos beheren. Ik zal ook op dat vlak naar evenwicht streven. We hebben enige vertraging opgelopen op dat punt, maar we zijn ermee bezig. Ik geloof dat we daarin zullen slagen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, ik ben blij dat u het aantal boswachters zult optrekken. Zullen ze worden ingezet waar zich de meeste nood voordoet? De weekenddiensten vormen bijvoorbeeld een groot probleem. Naast de administratieve taken verzwaren die weekenddiensten de job enorm. De weekenddiensten vormden de onmiddellijke aanleiding van het protest van de boswachters. Zullen de bijkomende krachten daarvoor worden ingezet?

Minister Kris Peeters: De bijkomende boswachters zijn evenredig verdeeld over de provincies. De taakverdeling laat ik aan de verantwoordelijken over. Zij zullen dat op een goede manier aanpakken. De controle in de bossen is in de weekends zeer zeker nodig. Als de pakkans verdwijnt, stijgt het aantal gevallen van stroperij en illegaal vissen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over Juni Compostmaand en de sensibilisering van de jeugd terzake

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Crevits tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over Juni Compostmaand en de sensibilisering van de jeugd terzake.

Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de voordelen van composteren zijn talrijk. Daar moet ik u

Crevits

niet van overtuigen. Ik ben ervan overtuigd dat u zelf een compostvat in uw tuin hebt, mijnheer de minister.

Compostering in de tuin zorgt ervoor dat waardevolle stoffen uit de natuur opnieuw gebruikt kunnen worden. Dat is een goede zaak voor de planten en bomen want met compost krijgen zij de ideale voedingsbodem om te groeien. Maar ook de portemonnee vaart er wel bij. Al wat wordt gecomposteerd, moet niet worden meegegeven met de vuilniskar of GFT-container.

– *De heer Patrick Lachaert treedt als voorzitter op.*

Bovendien wordt de afvalberg verkleind, komen er minder broeikasgassen vrij doordat minder afval in verbrandingsinstallaties wordt verwerkt, en wordt de aanmaak van broodnodige levende organismen in de tuinbodem gestimuleerd.

Deze zomer vindt voor de tweede maal Juni Compostmaand plaats, een maand waarin de compostmeesters en hun verhaal centraal staan. In zo'n honderd Vlaamse gemeenten organiseren de compostmeesters samen met de gemeente en/of het intergemeentelijke samenwerkingsverband demonstraties, workshops, uiteenzettingen en tentoonstellingen. Het centrale thema voor dit jaar is: 'Afval brengt leven in je tuin'.

Juni Compostmaand is een gemeenschappelijk initiatief van OVAM en de Vlaamse Compostorganisatie, Vlaco. De lokale uitwerking is in handen van de compostmeesters, de gemeenten en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Eind mei start de mediacampagne om het evenement bekend te maken. OVAM zet hiervoor een communicatiebureau aan het werk om er een leuke en aantrekkelijke campagne van te maken. Voor de lokale besturen is de compostmaand een gedroomd initiatief om naar buiten te treden.

Ook kinderen zijn een ideale doelgroep om bij deze campagne betrokken te worden. In Klasse verscheen een artikel waaruit bleek dat zij het afval- en sorteergedrag van hun ouders tot op zekere hoogte beïnvloeden. Dat geldt zeker voor lagereschoolkinderen. Voor kinderen uit het lager en kleuteronderwijs bestaat er al een lespakket 'composteren met kinderen'. Zowel leerkrachten als compostmeesters waren al lang vragende partij voor degelijke educatieve ondersteuning.

Er blijft een hiaat bestaan wat middelbare scholieren betreft. Zij krijgen weinig of geen kans om gedurende de schooluren iets bij te leren over thuiscomposteren. Uit datzelfde artikel in Klasse bleek dat tieners de sorteer- en composteerreflex wat verliezen. Zo gaat een belangrijke schakel tussen kinderen en volwassenen verloren.

Mijnheer de minister, hebt u er al aan gedacht om middelbare scholieren actief te laten participeren aan Juni Compostmaand? Worden er initiatieven genomen om bijvoorbeeld de jeugdverenigingen aan te spreken en te betrekken bij de campagne? Hoe kunnen we de middelbare scholieren iets bijbrengen over thuiscomposteren?

Op het compostmeestercongres was er welgeteld één volwaardige minderjarige compostmeester. Her en der in Vlaanderen worden compostmeestercursussen georganiseerd. In mijn gemeente namen dertig nieuwe kandidaat-compostmeesters deel aan de jongste cursus. Composteren is in. Zou het niet nuttig zijn om Vlaco te stimuleren om een naschoolse cursus op te zetten voor middelbare scholieren?

Ik heb een zoon van 12 jaar. Hij is zeer geïnteresseerd in de compostmaterie, maar voor hem bestaat die cursus niet. Het zou een goede zaak zijn als Vlaco zich op die doelgroep richt. Dat zou zeker het volwassen sorteer- en composteergedrag positief beïnvloeden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me aan omdat ik al jaren een verwoed composteerder ben. Mijnheer de minister, ik zou u een suggestie willen doen: mocht het in uw campagne 'Verstandig groen: afval brengt leven in je tuin' passen om een inleefcursus te volgen, wil ik u die graag aanbieden. U hebt de keuze tussen een kortlopende en een langlopende module. Andere geïnteresseerde collega's zijn uiteraard ook welkom. Ik heb een grote composthoop liggen die eens zou moeten worden verplaatst. De opleiding is gratis, en wie het getuigschrift haalt, krijgt er een pint bij.

De Meyer

Het is belangrijk om zo veel mogelijk mensen op een speelse manier ermee vertrouwd te maken en te motiveren om te composteren.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer De Meyer, ik ben al gaan spreken op een colloquium van compostmeesters in Limburg, en er werd me in geuren en kleuren een en ander toegelicht. Ik hoop dat de verplaatsing van uw composthoop ook lukt zonder mijn bijdrage.

Mevrouw Crevits, u weet heel goed dat de sensibiliseringsactie van 2003 onder de slogan 'Composteren is kinderspel' heel nadrukkelijk naar de kinderen was gericht. Er is echter een praktisch probleem, namelijk dat het in juni nog school is en het is bovendien een examenmaand. De vraag is of die maand het meest geschikte moment is om de kinderen aan te spreken. Ik zal wel uw suggestie volgen, want het is zeer belangrijk de jeugd hierbij te betrekken. Ik denk aan de suggestie om heel het jaar meer concrete initiatieven te nemen richting jeugdverenigingen en scholen. Ik zal de nodige initiatieven en voorstellen formuleren om tegemoet te komen aan uw terechte vraag. Daardoor zullen kinderen ook automatisch meer betrokken worden in de actie van 'Juni Compostmaand'.

U vroeg of er specifieke initiatieven worden genomen om de jeugdverenigingen te betrekken bij de campagne. De initiatieven die er bestaan, kunnen gemaximaliseerd worden. Elke compostmeesterwerking heeft compostmeesters die op een school of bij jeugdverenigingen uitleg willen geven over composteren. Zij krijgen daarvoor een vorming tijdens speciale bijscholingen door Vlaco. De compostmeester, die in een school of jeugdvereniging optreedt als gastspreker, past uiteraard zijn verhaal inhoudelijk aan het niveau van zijn publiek aan. Ook in dit kader zullen we bijkomende initiatieven nemen.

Het lespakket 'Composteren met kinderen', een gezamenlijk initiatief van OVAM en Vlaco, richt zich naar de kleuter- en de lagere school. Het bevat in totaal 80 uitgewerkte lessen. Van de lessen voor de derde graad zijn er een aantal ook bruikbaar in de laagste graad van het middelbaar onderwijs. Bij het pakket kan de compostkoffer gebruikt worden.

Ook binnen het deel afval van MOS – Milieuzorg op School – voor het secundair onderwijs komt composteren aan bod. De lezingen van Vlaco, in principe bedoeld voor beroepslui, over composteren en compostgebruik, worden ook geregeld met veel interesse door vakleerkrachten gevolgd. Didactisch materiaal kan steeds bij OVAM en/of Vlaco gratis of tegen lage prijzen worden besteld. Het didactisch materiaal is ook heel geschikt om gebruikt te worden in het middelbaar onderwijs. Er is zelfs meer specifiek materiaal voor het beroeps- en technisch onderwijs. Specifiek naar het secundair onderwijs richt zich ook een theatervoorstelling waarin op een bevattelijke wijze deze problematiek wordt aangekaart. Er is een ruim aanbod maar er zijn nog meer mogelijkheden om dit gerichter voor te stellen en aan te bieden aan de secundaire scholen.

De verschillende middelen moeten gebundeld worden tot een concreet, modulair opgebouwd aanbod, zodat scholen, leerkrachten en compostmeesters er op de meest gepaste wijze gebruik van kunnen maken en er hun eigen pakket uit kunnen samenstellen. De website van Vlaco kan hier een belangrijke rol vervullen. Een specifiek onderdeel gericht op het onderwijs met een overzicht van het bovenvermelde aanbod, is een initiatief dat op een vrij korte periode zal worden gerealiseerd.

Een specifieke opleiding voor jonge compostmeesters is er niet. Op verschillende plaatsen hebben de compostmeesters zelf, al dan niet in samenwerking met een school, echter wel 'compostkids' opgeleid. Door meer via de scholen te sensibiliseren hopen we meer belangstelling bij de jongeren te wekken voor de functie van compostmeester.

De vraag stuurt ons nog meer in de richting om dit heel belangrijk en interessant initiatief verder te promoten en te stimuleren, en we zullen hieromtrent verder de nodige initiatieven nemen.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits; Mijnheer de minister, u verwees naar de cursus van Vlaco, die kan worden gevolgd door volwassenen die na hun scholing een attest krijgen als compostmeester. Ik vraag concreet om Vlaco aan te sporen om een dergelijke

Crevits

cursus te organiseren voor middelbare scholieren en hun de kans te geven om compostmeester te worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het aanduiden van stortplaatsen voor slib

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over stortplaatsen voor baggerspecie

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Rombouts tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het aanduiden van stortplaatsen voor slib, en van de heer De Loor tot minister Peeters, over stortplaatsen voor baggerspecie.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag gaat over stortplaatsen voor slib. De ruiming van waterlopen is van groot belang in de strijd tegen overstromingen en gebrek aan waterwegen. Slibruimingen zorgen immers voor het behoud van het waterbergend vermogen van de waterloop. Een waterloop met een dichtgeslibde bedding zal zeer snel overstromen bij hevige regenval omdat de waterloop haast geen opvangcapaciteit heeft voor het water.

De voorbije jaren zijn heel wat waterlopen niet meer geruimd omwille van de slechte kwaliteit van het slib. Het geruimde slib kan nergens meer afgezet worden. Daarom heeft het studiebureau Resource Analysis de opdracht gekregen om actief op zoek te gaan naar stortplaatsen voor dit al of niet vervuilde baggerslib. Er wordt gezocht naar voldoende stortcapaciteit voor het afzetten van slib voor de volgende 20 jaar. Daarnaast is er de voorbije jaren een zware achterstand opgebouwd. Er wordt in ramingen uitgegaan van een hoeveelheid slib van 13,4 miljoen kubieke meter slib of ongeveer 14,6 miljoen ton droge stof, afgekort TDS.

Niet alles hiervan hoeft gestort te worden aangezien een groot deel van het slib gerecupereerd kan worden als een secundaire grondstof. Resource Analysis berekende dat 3 miljoen TDS effectief gestort moet worden als vervuild slib; de overige 11,6 miljoen TDS kan gebruikt worden als opvulbodem of bouwmateriaal. Voor het storten van dit vervuild slib heeft Resource Analysis aan de hand van verschillende criteria een lijst opgesteld met mogelijke locaties in 19 gemeenten. De gemeentebesturen van deze 19 gemeenten zijn op de hoogte gebracht via een informatiepakket en er zijn informatievergaderingen over georganiseerd.

De meeste locaties zijn gelegen op goede, vruchtbare landbouwgronden. Op de meeste locaties hebben de plannen dan ook voor nogal wat tegenwind gezorgd. Momenteel is het windstil rond de plannen. Dat heeft tot gevolg dat de betrokken gemeentebesturen, omwonenden en landbouwers in onzekerheid leven, en er komt ogenschijnlijk geen schot in de zaak.

– *De heer Erik Matthijs treedt als voorzitter op.*

Mijnheer de minister, hebt u er reeds meer zicht op wanneer en hoe de ruimingen zullen verlopen en hoe het slib zo veel mogelijk gerecupereerd kan worden? Hoever staat u met het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie en de eventuele uitvoering hiervan?

Hoeveel hectaren stortplaats zijn er werkelijk nodig op die termijn van 20 jaar? Welke opslagmogelijkheden zijn haalbaar: bovengrondse of ondergrondse? De meeste locaties zijn langs grote autowegen gekozen. Moeten er voor dit droog transport dan ook nog uitloogzones voorzien worden?

Door het studiebureau waren in 19 gemeenten mogelijke locaties aangeduid. Welke locaties blijven hiervan over na de informatievergaderingen en het behandelen van de bezwaarschriften? De bedrijven en betrokken burgers leven in onzekerheid. Hoeveel zekerheid kunt u geven over schrapping van locaties?

Kunt u reeds duidelijkheid geven over het soort slib dat gestort zal worden op de verschillende locaties? Mensen maken zich zorgen over welk

Rombouts

slib ze zullen krijgen. Welke locaties komen in aanmerking voor vervuild slib? Hoe staat u tegenover spuiten van vervuild slib op goede, zuivere, vruchtbare landbouwgrond? Wordt er momenteel actief gezocht naar andere mogelijke locaties dan in deze 19 gemeenten? Hebben er zich reeds alternatieve stortplaatsen aangeboden?

Met de voedselveiligheid in het achterhoofd vraag ik me af of u het mogelijk acht om deze stortplaatsen de nabestemming landbouw te geven. Welke eventuele nabestemmingen kunnen volgens u aan dergelijke stortplaatsen toebedeeld worden?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vanuit de administratie Waterwegen en Zeewezen van de Vlaamse Gemeenschap lopen een onderzoek en een procedure tot afbakening van locaties waar baggerspecie zou kunnen worden gestort. Er worden drie soorten species onderscheiden: propere maar herbruikbare specie, propere maar niet herbruikbare specie en vervuilde specie. Er worden twee sporen ontwikkeld om tot een voldoende aantal locaties te komen. Enerzijds is dat het positieve spoor waarbij er een selectie gebeurde van gebieden waar probleemloos baggerspecie kan worden gestort. Dit resulteerde in 31 locaties, gespreid over Vlaanderen. Anderzijds is er het negatieve spoor waarbij er een selectie gebeurde van bijkomende gebieden voor het geval het eerste spoor te weinig stortcapaciteit zou bieden. Dit gebeurt op basis van een eliminatie. Dat levert ongeveer vijf locaties op.

Het is het tweede spoor dat leidt tot ongerustheid bij diverse gemeenten. Om zo grondig mogelijk te werk te gaan werd een maatschappelijke acceptatiegroep samengesteld. Aan hen werd een eerste lijst van 150 locaties voorgelegd met de vraag om advies te geven. Dat resulteerde in een tweede lijst van 36 locaties. Deze lijst werd voorgelegd aan intercommunales en provinciebesturen, wat resulteerde in een derde lijst van 16 locaties. Tegen eind januari 2005 moest AWZ uit deze 16 locaties er 5 uitkiezen die verder zullen worden onderzocht. Verder onderzoek betekent concreet dat de 36 locaties – 31 eerstespoor- en 5 tweedespoorlocaties – in 2005 zullen worden onderworpen aan een MER. De Vlaamse Regering moet dan een beslissing nemen over de definitieve locaties. Nadien moet er een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan worden opgemaakt. Dat duurt ongeveer 1 jaar. De locaties zullen ergens tussen medio 2007 en medio 2008 in gebruik worden genomen.

De minister schrijft zelf in zijn beleidsnota: ‘De verontreinigde waterbodems moeten gesaneerd worden. Een sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie (SUP) zal inzicht geven in de omvang van het waterbodemvraagstuk en de verwerking en berging van vervuild slib en zal mogelijke oplossingen en scenario’s aanreiken met de daarbij behorende kosten en de verdeling ervan.’

Kan de minister meer toelichting geven over de al gevolgde en nog te volgen procedure? Niet alle leden van de maatschappelijke acceptatiegroep hebben altijd alle fiches ingevuld. Op basis van die fiches is de verdere selectie van mogelijke locaties gebeurd. De indruk ontstaat dat onder het mom van participatie toch wel enige willekeur meespeelt in de beslissing tot afbakening van de 16 locaties van het tweede spoor.

Welke 5 van de 16 weerhouden locaties zullen effectief worden onderworpen aan een MER? Is het niet beter om te wachten tot wanneer het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie is besproken en goedgekeurd, en pas nadien over te gaan tot een verdere afbakening van de mogelijke locaties? Want in dat beleidsplan zal worden bepaald hoeveel baggerspecie kan worden verwerkt, hoeveel kan worden gerecupereerd en hoeveel uiteindelijk zal moeten worden gestort.

Is het een beleidskeuze van de minister om zo weinig mogelijk te storten? Dat impliceert dat alle aandacht moet gaan naar verwerking en recyclage, met als resultaat een zo klein mogelijke afvalberg. Kan het zand dat ‘vrijkomt’ na verwerking worden gebruikt voor een aantal belangrijke werken die in de nabije toekomst moeten gebeuren? Dikwijls is het zo dat dit zand duurder is dan ander zand. Wil de minister de mogelijkheid onderzoeken om daaraan iets te doen? Zo creëren we een duidelijke win-winsituatie.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Bestaat de mogelijkheid dat in een aangeduide gemeente op eenparig advies van de gemeente en van de landbouworganisaties een ander terrein wordt gekozen dat 1 of 2

De Meyer

kilometer verder, maar nog steeds op het grondgebied van dezelfde gemeente ligt?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ik sluit me aan bij de bezorgdheid van de twee indieners van deze vragen om uitleg. In december en maart heb ik zelf nog vragen gesteld over het probleem van bagger- en ruimingsspecie en de keuze van de locaties. Toen heb ik een zeer uitgebreid antwoord ontvangen. Vandaag wil ik de minister twee vragen stellen.

Wat is de plaats van deze AWZ-studie in het ontwerp van uitvoeringsplan? Het lijkt nogal bizar dat de AWZ volledig autonoom deze studie uitvoert. De AWZ maakt immers ook deel uit van de ruimere studiegroep die het ontwerp van uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie heeft opgesteld. Het zou logischer zijn als er eerst een visie en het uitvoeringsplan wordt uitgewerkt, en er pas nadien wordt gedebatteerd over de locaties. Wat de alternatieven betreft, gaat men in het buitenland soms zeer ver in het scheiden van bagger- en ruimingsspecie. Op die manier wordt de te storten massa enorm verminderd. Houdt men in de aannames wel rekening met de alternatieve behandelingen zoals hydrocyclonage van bagger- en ruimingsspecie?

Mijn tweede vraag gaat over de secundaire grondstoffen. Vanochtend heeft men het in sommige media daarover nog gehad. Sommige reststromen die voortvloeien uit de afvalbehandeling komen niet goed op de markt terecht. Het voorbeeld van het puingranulaat is aangehaald. Er moeten inspanningen worden geleverd om via heffingen en bestekken en dergelijke ervoor te zorgen dat het gebruik van secundaire grondstoffen wordt gestimuleerd, en niet wordt afgeremd.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Als inwoner en medebestuurder van een zeer mooie landelijke kanaalgemeente die is opgenomen in de lijst van negentien gemeenten zal het de minister wellicht niet verwonderen dat ik het even wil hebben over de praktische afwikkeling van de zaak. Op 8 december 2004 hebben we de minister aangeschreven in verband met de locaties. Tijdens de afwikkeling van de voorbereidende procedure was in dat verband nogal wat ongenoegen ontstaan. Begin oktober 2004 heeft de AWZ een aantal gemeenten aangeschreven met de mededeling dat een of meerdere plaatsen op hun grondgebied konden worden weerhouden als mogelijk stortterrein, en dus voor een MER-studie. In die bewuste brief is sprake van een maatschappelijke acceptatiegroep met vertegenwoordigers van de landbouwsector, de industrie en de natuursector. Die groep moet als klankbord functioneren.

De samenstelling van die acceptatiegroep is niet meegedeeld aan de betrokken besturen. Ik betreur het ten zeerste dat vertegenwoordigers van gemeentebesturen op geen enkele wijze zijn betrokken bij de start van de besprekingen. Die gemeentebesturen vertegenwoordigen toch alle burgers? Pas na navraag kregen de gemeentebesturen een dossier waarin enkel een fiche zat met daarop een ruwe afbakening van de terreinen. Dat leidde tot veel ongerustheid, misverstanden en verontwaardiging. Het was niet echt een voorbeeld van een open aanpak.

Actieve landbouwers zijn het slachtoffer. Verder bestaat het gevaar dat er woningen zullen worden onteigend. Uit ervaring kan ik zeggen dat er zelfs terreinen zijn geselecteerd die in de buurt van aardgaspijpleidingen liggen. Ik stel me dan ook de vraag waarom dit dossier niet in alle openheid en met de betrokkenheid van de burgers kan worden behandeld.

De heer Erik Matthijs: Het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie is een lijvig document. Het openbaar onderzoek is afgesloten op 4 januari 2004. Nadien heeft de vorige Vlaamse Regering het dossier nog drie keer besproken, maar geen beslissing genomen. Het is een erg complex dossier, met zware financiële consequenties. Ik heb de minister daarover een schriftelijke vraag gesteld. De financiële kant van de zaak zal goed moeten worden onderzocht. Wat zijn de kosten van het bergen en storten? Hoe zit het met de onderwaterbodems? Het transport moet zo veel mogelijk in het bekken zelf gebeuren. Verplaatsingen moeten worden beperkt. Wellicht zal de minister hier zeggen dat eerst het uitvoeringsplan zal moeten worden onderzocht vooraleer we daarover verder kunnen discussiëren.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, we hebben natuurlijk in Leefmilieu bijna alleen maar complexe dossiers te behandelen, en dit is er zeker eentje. Ik begin met het antwoord op de vragen van de heer De Loor over de procedure en de stand van zaken. Het eerste spoor betekent de selectie van gebieden waar berging of storten zou kunnen plaatsvinden. Het tweede spoor komt neer op de uitsluiting van gebieden waar berging of storten zeker niet zou kunnen plaatsvinden. Criteria voor het identificeren van de gebieden voor beide sporen zijn samen met de leden van de maatschappelijke acceptatiegroep vastgelegd. Beide sporen hebben geleid tot een aantal locaties die nader worden onderzocht.

Op basis van het eerste spoor zijn een vijftigtal gebieden geïdentificeerd. Het gaat voornamelijk om ontginningsputten die kunnen worden opgevuld en om nog niet-ingevulde industriegebieden die eventueel kunnen worden opgehoogd. Na gesprekken met de ontginningssector – zowel ambtenaren als ontginners – en met de GOM's bleven er op basis van het eerste spoor nog 16 locaties over. Op basis van het tweede spoor zijn in eerste instantie ruim 140 locaties afgebakend. Een eerste terugkoppeling met de maatschappelijke acceptatiegroep kortte deze lijst in tot 36 locaties. Een evaluatie van deze 36 locaties door de milieuexperten en de technische werkgroep herleidde deze lijst vanuit het tweede spoor tot 16 locaties.

Na deze preselectie werd contact opgenomen met de betrokken gemeenten. Ze kregen de kans hun bedenkingen bij de selectie te formuleren. Ook diverse lokale belangengroepen hebben bij die gelegenheid bezwaarschriften aan de bevoegde overheid bezorgd. Deze opmerkingen en bezwaren werden waar relevant zo veel mogelijk in overweging genomen bij het samenstellen van planalternatieven ter studie in het MER. Er is nog geen beslissing genomen met betrekking tot de keuze van de locaties. Wel zou op korte termijn beslist kunnen worden welke locaties in het licht van het plan-MER bestudeerd zullen worden. Als onderdeel van het plan-MER zullen de elementen die in de verschillende bezwaarschriften werden aangehaald, nader onderzocht worden.

Er is nog geen selectie gebeurd van de locaties uit de lijst van 16 potentiële locaties, die gekozen zullen worden voor verder onderzoek. Op basis van de potentiële locaties uit beide sporen kunnen een aantal planalternatieven gedefinieerd worden die elk op zich voldoen aan de vraag qua bergingscapaciteit, maar die verschillende voor- en nadelen hebben op milieutechnisch vlak. Deze verschillende alternatieven kunnen met elkaar vergeleken worden aan de hand van een plan-MER, dat ter onderbouwing zal dienen voor de uiteindelijke beslissing.

U verwijst naar het SUP of het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie en naar mijn beleidsnota. Mijn zorg gaat uit naar de hoge kosten van specieverwerking voor de gemeenschap, waardoor de specieruiming grote achterstand heeft opgelopen. Het is dus belangrijk dat er hierover heel spoedig afspraken worden gemaakt.

De studie die op dit moment wordt uitgevoerd, baseert zich op een voorafgaande inventarisatie van de toenmalige afdeling Zeeschelde van de administratie Waterwegen en Zeewezen, nu NV Waterwegen en Zeekanaal, en gaat uit van principes die opgenomen zijn in het ontwerp-SUP, meer bepaald inzake zandafscheiding en hergebruik van specie. De te storten hoeveelheden zijn vastgelegd in overeenstemming met de filosofie van het ontwerp-SUP. Het is evenwel mijn intentie om dit jaar het uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie aan de Vlaamse Regering voor te leggen. De huidige studie inzake locaties en het ontwerp-SUP passen op die manier in elkaar.

Uiteraard is het mijn keuze om zo weinig mogelijk te storten. Daarom wordt er uitgegaan van de volgende principes: slechts baggeren als dit om nautische, hydraulische of milieuhygiënische redenen nodig is en een maximale verwerking onder vorm van ontwatering en zandafscheiding. De voordelen hiervan zijn duidelijk: het te storten volume wordt verkleind, waardoor de behoefte aan stortplaatsen/stortplaatscapaciteit vermindert, en er is een volledig hergebruik van de herbruikbare fractie van de specie, wat perfect kadert in een duurzaam voorraadbeheer van de primaire grondstoffen.

Evenzeer moet er echter aandacht zijn voor het budgettaire aspect. De behouden opties moeten betaalbaar blijven en moeten toelaten om de noodzakelijke baggerwerken uit te voeren. Betaalbare scheidingstechnieken zullen moeten toelaten

Peeters

om het niet-herbruikbare deel van de bagger- en ruimingsspecie in volume te reduceren. Hoewel het aandeel van de definitief te storten bagger- en ruimingsspecie door het stimuleren van de verwerking gereduceerd kan worden, zal er, spijtig genoeg, steeds een zekere te storten resthoeveelheid overblijven zodat er een blijvende vraag naar stortcapaciteit zal bestaan.

Natuurlijk streven we ernaar het herbruikbare zand zo veel mogelijk te hergebruiken in openbare werken. Dat is nu iets makkelijker geworden dan vroeger. In het ontwerp van uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie wordt onder meer in maatregelen voorzien om de afzet van secundair zand te bevorderen. Indien er een overschot is, dan zal het op de markt worden aangeboden. Deze problematiek zal zeker opgenomen worden in het verdere onderzoek.

Hierbij moet men zich echter ook steeds realiseren dat om het aandeel van nuttig hergebruikte specie te maximaliseren, ook voldoende stockeerruimte voor de tussentijdse opslag ontwikkeld moet worden, om in te kunnen spelen op de grillige vraag naar grondstoffen. Daarnaast mag ook niet vergeten worden dat naast zand dienstig voor constructies, ook andere grondspecie beschikbaar zal worden. Ook hiervoor moet een oplossing gevonden worden.

Mevrouw Rombouts, door de vragen van de heer De Loor te beantwoorden, heb ik reeds veel van uw vragen beantwoord. Ik overloop alles toch nog even. In de lopende studie omtrent het zoeken naar stort- en bergingslocaties voor baggerspecie werd bij het bepalen van de verdeling van de specie over de verschillende bestemmingen, uitgegaan van de principes van het ontwerp-sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie, die neerkomen op het maximaal scheiden van de zand- en slibfractie van de specie, voor zover dit technisch en economisch haalbaar is, en op het maximaal nuttig toepassen van de herbruikbare zandfractie. De toepassing van dit principe resulteert in een reductie van de uiteindelijk onder gecontroleerde omstandigheden te storten hoeveelheid specie. Het is mijn intentie om dit jaar het SUP aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

De volumes aan specie die te bergen respectievelijk te storten zijn, werden geraamd. Alleen al voor de afdeling Zeeschelde en de NV Zeekanaal gaat het hierbij volgens de laatste inzichten om bij benadering 4,1 miljoen kubieke meter specie. De omzetting hiervan naar oppervlakte hangt af van de hoogte van de te realiseren deponie of de diepte van de met specie op te vullen put. Uitgaande van een gemiddelde hoogte of diepte van 5 meter komt men uit op een netto oppervlakte van 85 hectare. Rekening houdend met de bijkomende behoefte aan ontwaterings- en afscheidingsinstallaties zou men in eerste instantie kunnen uitgaan van een totale ruimtebehoefte van 100 à 200 hectare.

Bovengrondse opslag en ondergrondse opslag, in putten of groeven, zijn beide mogelijk. De voordelen van ondergrondse opslag zijn dat de impact op het landschap klein is of zelfs positief doordat ‘littekens’ in het landschap worden uitgevlakt en er derhalve geen extra ruimtebeslag nodig is. Meer nog, aan opgevulde putten kan via een gepaste nabestemming een meerwaarde worden gegeven. Daar staat tegenover dat de opslag van vervuilde specie in putten zonder een natuurlijke geologische barrière tegen verspreiding van de polluenten, technisch uiterst moeilijke en dure oplossingen vereist. Samengevat komt het erop neer dat bergen en storten in putten in de meeste gevallen te verkiezen is boven bovengrondse opslag. De ondergrondse opslag van vervuilde specie blijft om praktische reden echter beperkt tot kleigroeven.

Ontwatering van de specie is in alle gevallen noodzakelijk vooraleer wegtransport overwogen kan worden. Er zijn dus inderdaad, naast de definitieve stort- en bergingslocaties, bijkomende tijdelijke locaties nodig waar de specie ontwaterd kan worden. Deze locaties zijn logischerwijze gelegen langs de waterwegen zelf. Ze kunnen gecombineerd worden met locaties voor zandafscheiding en voor tijdelijke opslag van herbruikbare specie. Op die manier wordt het ruimtebeslag voor deze tijdelijke locaties geoptimaliseerd.

Ik heb reeds geantwoord op uw vraag betreffende het eerste en het tweede spoor en de 16 overblijvende locaties.

Voor de te bergen specie wordt onderscheid gemaakt tussen specie die voldoet aan de acceptatievoorwaarden voor een categorie 3-stortplaats voor inerte afvalstoffen, en specie die hier niet aan voldoet en dus op een categorie 1-stortplaats

Peeters

terecht zal komen. De hoeveelheden, op basis van de bovengenoemde totale hoeveelheid voor Zeeschelde en Zeekanaal, kunnen geraamd worden. De hoeveelheid specie te bergen op een categorie 3-stortplaats bedraagt 3,2 miljoen kubieke meter en de hoeveelheid specie te bergen op een categorie 1-stortplaats bedraagt 0,9 miljoen kubieke meter.

Welke specie op welke locatie terechtkomt, is op dit moment nog niet gekend. In principe kan op elke locatie zowel een categorie 3-stortplaats als een categorie 1-stortplaats ingericht worden. Het is ook denkbaar dat op één locatie beide types stortplaats naast elkaar worden ingericht. Het plan-MER moet onderbouwende informatie aanleveren om deze keuze te maken. Wel is het in principe zo dat voor categorie 1-stortplaatsen de voorkeur uitgaat naar berging in kleigroeven, voor zover de ligging en de capaciteit van deze groeven dit toelaat.

De locaties die op dit moment nog ter studie liggen voor opname in één of meer planalternatieven, zijn de volgende: locatie 114 te Laarne, locatie 140 te Dendermonde, locatie 52 te Haacht/Kampenhout, locatie 8 te Geel, locatie 63 te Zemst, de locatie te Ruisbroek, ontginning 101-104 te Kruibeke/Zwijndrecht, ontginning 24 of 25 te Temse, kleiontginningen te Rumst, ontginning 8 te Waasmunster, ontginning 35 te Zemst en verder grote vijver/kleine vijver te Walem en monding oude sluis Wintam te Bornem.

Bergen of storten van specie is een ruimtevragende activiteit die soms in conflict komt met andere, bestaande bodemgebruiksvormen. Door het kiezen voor maximaal hergebruik kunnen de te storten of te bergen volumes, en dus de benodigde ruimte, sterk gereduceerd worden. Voor de resterende hoeveelheden werden dan verschillende sporen gevolgd, waarbij naast landbouwgrond ook industrieterreinen, restgronden en groeven werden bestudeerd. Uiteraard zijn aan het gebruik van landbouwgrond voor de oprichting van een deponie voor het bergen of storten van specie, nadelen verbonden.

Toch kan dat spoor op dit moment niet volledig uitgesloten worden. Naast de intrinsieke eigenschappen van de locatie spelen immers andere overwegingen, zoals de ligging ten opzichte van de baggerlocaties, de capaciteit, de bereikbaarheid en de kosteneffectiviteit van de inrichting een rol. Het zoeken naar de meest optimale combinatie van locaties houdt onder meer het uitvoeren van een plan-MER en een voorlopige kostenraming van verschillende alternatieve oplossingen in. Op dit ogenblik werd hierover nog geen beslissing genomen.

Het verleden heeft aangetoond dat het realiseren van een economisch haalbare nabestemming landbouw op opgehoogde en heraangevulde grond, niet vanzelfsprekend is, hoezeer we dit ook zouden willen. Dit heeft niet alleen te maken met de problematiek van de voedselveiligheid. Ook de bodemfysische en hydrologische eigenschappen van de heraangevulde grond zoals de structuur, mate van verdichting, interne en externe drainage, luchtgehalte en infiltratiecapaciteit, moeten in aanmerking worden genomen. In dergelijke gevallen komen nabestemmingen zoals industriegebied, natuur- of bosgebied in aanmerking.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik dank u voor uw uitgebreide antwoord, mijnheer de minister. U brengt wat meer duidelijkheid.

Er bestaat effectief bezorgdheid in de aangeduide gebieden. Er hangt die mensen iets boven het hoofd en ze weten niet hoe het zal uitdraaien. Ik heb begrepen dat er nog heel veel werk is. Momenteel wordt er nog geen enkele locatie geschrapt. Kunt u zo snel mogelijk duidelijkheid scheppen over de stand van zaken en over het verdere verloop van het proces? De mensen willen weten waar ze aan toe zijn.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik weet dat er altijd protest zal ontstaan in de geselecteerde plaatsen. Ik wil zeker afstand nemen van de not-in-my-backyard-houding. Wel is een duidelijke, directe en transparante communicatie met die gemeenten van het grootste belang.

Ik vind dat er werk moet worden gemaakt van een gecoördineerde aanpak. Het storten mag niet als

De Loor

een gemakkelijkheidsoplossing naar voren worden geschoven. Er moet voldoende naar alternatieven worden gezocht.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ik dank u eveneens voor uw antwoord, mijnheer de minister.

Er zit toch enige flexibiliteit in de lijst van locaties. Oorspronkelijk waren in de provincie Antwerpen Olen, Meerhout en Geel aangeduid. Olen is van de lijst geschrapt. In het antwoord op mijn schriftelijke vraag is ook Meerhout geschrapt. Ik vind dat uiteraard positief. Maar ik vraag me af welke criteria hierin hebben meegespeeld.

Het sectoraal uitvoeringsplan bagger- en ruimingsspecie is een goede zaak. Uiteraard kost zo'n ruiming veel geld. Ik heb in de pers gelezen dat de Vlaamse Regering een maand of twee geleden de definitie van maritieme toegang heeft gewijzigd en dus ook de verantwoordelijkheid voor de vaarwegen in de getijdendokken op zich heeft genomen. Daar zit een niet onaardig kostenplaatje aan vast. Als ik de krant mag geloven, gaat het voor de verschillende havens om een bedrag van 27,5 à 35 miljoen euro op jaarbasis. Ik vind het bizar dat de Vlaamse Regering beslist tot uitbreiding van die definitie en dus tot een hogere rekening voor de belastingbetaler. We zitten al met ongelooflijk hoge kosten om andere vaarwegen te ruimen. Dat is een contradictie.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Is het mogelijk om nog alternatieve plaatsen te zoeken binnen de aangeduide gemeenten? Is er nog een reële kans dat die voorstellen in aanmerking komen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Ik kan daar bevestigend op antwoorden, mijnheer De Meyer. Die flexibiliteit zit zeker nog in de fase van plan-MER. Ik begrijp dat sommige gemeenten een alternatief willen voorstellen. Ik zal daar dan zeker rekening mee houden.

Mijnheer Daems, voor de uitbreiding van de maritieme toegang hebben we niet meer of niet minder dan het havendecreet toegepast. Als uitvoerende macht moet ik daar gevolg aan geven.

De schrapping van Meerhout was natuurlijk geen gevolg van uw schriftelijke vraag. Er is verder onderzoek gedaan zoals ik heb vermeld. Op die manier zijn enkele zones of locaties afgevoerd. Ik heb daar geen inbreng in gehad. De toepassing van de criteria leidde tot de schrapping.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het stimuleren van roetfilters in dieselwagens

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het stimuleren van roetfilters in dieselwagens.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, u hebt er al op gewezen dat de vraag in het Belang van Limburg staat. Ik weet dat sommigen het er moeilijk mee hebben dat de primeurs van een minister naar de pers gaan en niet naar het parlement. Ik wist niet dat het omgekeerde ook bestond.

Minister Kris Peeters: Ik heb daar geen problemen mee, mijnheer Martens. Ik lees elke dag de krant, dus ik volg u.

De heer Bart Martens: In elk geval, de journalist was mijn vraag zelf op het spoor gekomen, en hij heeft me zelf gecontacteerd. Het mag een hart onder de riem zijn dat de vierde macht ons zo nauwlettend in het oog houdt.

De afgelopen maanden is er in Duitsland heel wat commotie ontstaan over de vervuiling met fijne stofdeeltjes. In twee grote steden, München en Stuttgart, werd reeds rond Pasen meer luchtvervuiling met fijn stof vastgesteld dan volgens de Europese normen voor het hele jaar wordt toegestaan. Tal van andere steden en dorpen met veel verkeer zullen weldra volgen.

Martens

Bij ons is het niet veel beter. In die zin is mijn vraag al achterhaald. Ik had in mijn schriftelijk ingediende vraag gesteld dat de norm waarschijnlijk ook bij ons zou worden overschreden. Volgens de nieuwe Europese richtlijn van kracht sinds 1 januari 2005 mag de daggemiddelde concentratie voor fijn stof maximaal 35 keer of 35 dagen worden overschreden. Deze week is dat aantal overschreden in Roeselare. Daar werden 36 dagen overschrijding van de daggemiddelde concentratie opgetekend. Andere steden zullen weldra volgen. Zwijndrecht, Hoboken, Borgerhout, Antwerpen-Luchtbal en Ruisbroek zullen de norm binnenkort overschrijden.

De fijne deeltjes komen in belangrijke mate van de industrie, maar ook van huishoudelijke toepassingen, bijvoorbeeld van laserprinters en stofzuigers. De grootste bron vormen echter de dieselmotoren in auto's, bussen en vrachtwagens. In Duitsland zijn de burgers ondertussen wakker geschud. Er werden rechtzaken aangekondigd tegen de overheid, steden onderzoeken een rijverbod voor dieselvoertuigen in drukke straten, enzovoort.

Zwevend stof is geen onschuldig goedje. Het wordt beschouwd als een van de belangrijkste luchtverontreinigende stoffen die leiden tot nadelige gezondheidseffecten. Grootschalige epidemiologische studies in Noord-Amerika en Europa hebben verbanden aangetoond tussen de verandering in dagelijks gemiddelde concentraties aan fijn stof en kortetermijngezondheidseffecten. Er bestaat een overweldigende database aan studies die een consistent verband aantonen tussen vervroegde sterfte door acute blootstelling aan zwevend stof.

Naast de kortetermijneffecten zijn er ook gegevens over chronische gezondheidseffecten. De Wereldgezondheidsorganisatie maakt melding van een vermindering van longfunctie, een toename van chronische luchtwegenaandoeningen zoals bronchitis en astma en een verminderde levensverwachting. Volgens de Verenigde Naties wordt de gemiddelde levensverwachting gereduceerd met een kleine 9 maanden door de hoge hoeveelheid fijn stof in onze lucht. Volgens MIRA liepen in 2003 de externe gezondheidskosten door de vervuiling met fijn stof op tot 1,1 miljard euro voor Vlaanderen alleen al. Het tumult bij onze oosterburen is begrijpelijk.

Dat de meeste pijlen zich richten op de diesel is ook begrijpelijk. In de eerste plaats is het toenemende verkeer met dieselwagens een van de hoofdoorzaken van de vervuiling langs drukke wegen. Bovendien bestaat voor het dieselvoertuig al minstens 5 jaar een oplossing, namelijk de roetfilter. Roetfilters vangen meer dan 90 percent van het schadelijke roet op. Daarmee is het een heel effectieve maatregel om de luchtkwaliteit te verbeteren.

België is een dieselland bij uitstek. Ongeveer 70 percent van de verkochte auto's in ons land heeft een dieselmotor. De zogenaamde Euro IV-norm voor voertuigen, die vanaf 1 januari 2005 van toepassing is, verlaagt de norm voor de uitstoot van fijn stof met wel 50 percent. Maar deze norm is niet zo streng dat wagens zonder roetfilter hier niet aan kunnen voldoen. Deze normen gelden bovendien alleen voor nieuwe personenauto's. Uit ramingen over de jaarlijkse instroom en uitstroom van het dieselautopark blijkt dat in 2014 nog steeds maar de helft van de dieselauto's zal beschikken over een roetfilter, als we niets extra ondernemen.

Op dit ogenblik behoort de roetfilter dus duidelijk nog niet tot de standaarduitrusting van de meeste dieselwagens. Er zijn automobielconstructeurs zoals Peugeot, Mercedes en BMW die op verschillende modellen roetfilters aanbieden, maar het is geen standaard. De wagens die Mercedes naar onze markt exporteert, zijn niet uitgerust met een roetfilter, terwijl diezelfde wagens voor de Duitse markt er wel één hebben.

Om de autoleveranciers te stimuleren om roetfilters toe te passen, of om de consument aan te zetten om dieselwagens met roetfilter te kopen, zou een belastingvoordeel bij de aanschaf van wagens met een roetfilter, of de plaatsing van een roetfilter in een reeds aangekochte wagen, een belangrijk instrument kunnen vormen. Dit laatste is minder evident. Het rendement van een roetfilter geplaatst op een bestaande wagen bedraagt slechts 60 percent. De kostprijs ligt dikwijls hoog, maar aangezien die wagens tien keer meer fijne stofdeeltjes uitstoten dan nieuwe wagens, kan zelfs met dat lage rendement met de retrofitting een aanzienlijk milieuresultaat worden geboekt.

Als eerste lidstaat binnen Europa gaat Nederland vanaf juni deze roetfilters subsidiëren. Daar zul-

Martens

len automobilisten tot 600 euro belastingkorting krijgen als ze hun wagen uitrusten met een roetfilter. Ook in Duitsland en Frankrijk zijn er vergevorderde plannen om eigenaars van roetfilters een taksvoordeel te geven. In het verleden werden in ons land al inspanningen gedaan om via een vermindering van de belasting op de inverkeerstelling de aankoop van schonere wagens te stimuleren. Er werd een BIV-verlaging toegepast voor wagens die beantwoordden aan de Euro IV-norm of die reden op LPG. Maar specifieke maatregelen om de uitstoot van kleine stofdeeltjes tegen te gaan, dringen zich ook bij ons op.

Mijnheer de minister, wat wilt u doen om de problematiek van de uitstoot van fijn stof in het algemeen aan te pakken? Welke maatregelen wilt u nemen die specifiek de grootste bron van vervuiling van fijn stof, met name de uitstoot door dieselmotoren, aanpakken?

Bent u bereid om in samenwerking met minister Van Mechelen en minister Van Brempt te onderzoeken of er een verlaging van de BIV kan komen voor wagens waarin een roetfilter werd geïnstalleerd? Wilt u een samenwerking aanknopen met de andere gewesten opdat een samenwerkingsakkoord kan worden opgesteld om dit mogelijk te maken? Met het Lambermontakkoord zijn de gewesten bevoegd voor de BIV, maar dit moet zijn beslag krijgen in een samenwerkingsakkoord.

Bent u bereid de mogelijkheid van een premie voor de installatie van roetfilters in bestaande voertuigen te onderzoeken?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, milieutechnologie is een zeer technische aangelegenheid en voor wie er niet alle dagen mee bezig is, is het nog een veel complexere materie. De eerste keer toen ik las over fijn stof dacht ik dat stof niet zo fijn is. Ik zocht op internet naar informatie en merkte dat fijn stof een sluipmoordenaar is. Als je dit aan de mensen vertelt, gaat er al eens een belletje rinkelen.

Er ligt een belangrijke taak bij de overheid, niet om de mensen bang te maken maar om ze te informeren. Ik heb nagedacht over wat de belangrijkste informatiekanalen kunnen zijn. Ik denk dat de autocontrole, waar ook de uitlaat wordt gecontroleerd, een gelegenheid is om een folder mee te geven aan de mensen over wat fijn stof precies inhoudt en wat dit te maken heeft met dieselmotoren en roetfilters. Zo worden de mensen zich bewuster van de problematiek. Het is nog onvoldoende bekend.

De heer Bart Martens: Ter correctie: bij de automobielinspectie wordt geen fijn stof gemeten, maar roet. Het is een goede suggestie om te laten onderzoeken in hoever er een meting van fijn stof mogelijk kan zijn en om daar de informatie mee te geven over verschillende milieuaspecten van de wagen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, het is niet zo gemakkelijk om onmiddellijk concrete oplossingen aan te reiken. Het is een probleem dat ook de federale overheid aanbelangt en u zult met uw federale collega's in overleg moeten treden. Het feit dat er auto's zonder roetfilter in ons land worden aangeboden, vind ik onverantwoord en hiervoor moet de federale regering op de vingers worden getikt in het kader van productenbeleid. We kunnen dit immers voorkomen door het productenbeleid. In bepaalde landen mogen bijvoorbeeld flesjes cola in plastiek niet worden aangeboden maar enkel in glas. Dergelijke zaken kunnen beter worden gestuurd in een aankoop- en productenbeleid. Ik heb dit al in andere debatten gezegd, bijvoorbeeld over gevaarlijke producten van de glasindustrie. De federale overheid zou meer toezicht moeten houden op het productenbeleid. Ik hoop dat u hier met federaal minister Tobback eens over van gedachten zult wisselen. Ik zie niet goed in welke concrete oplossing de Vlaamse Regering kan nemen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we hebben enkele weken geleden de kat de bel aangebonden. We hebben in het kader van een actuele vraag daarover gedebatteerd. Ik wens me uiteraard aan te sluiten bij wat de heer Martens en mevrouw Van den Eynde zeggen. Binnen zeven tot negen dagen zal er op de vermelde plaatsen een overschrijding zijn, zeker nu het goede weer eraan komt. Het is noodzakelijk, zoals ook het uitvoeringsbesluit van Vlarem het voorschrijft, om een concreet actieplan te ont-

Daems

wikkelen, dat wat ons betreft een mix is van lokale, regionale en federale maatregelen. Ik vraag me zelfs af of het niet het moment is om niet alleen louter fiscaal of via subsidies de installatie van een dieselroetfilter aan te moedigen maar om over te gaan tot een veralgemeende verplichting van een dergelijke filter. Met de nodige financiële stimuli eraan gekoppeld, moet dit mogelijk zijn.

De heer Martens heeft het gehad over de mogelijke gezondheidseffecten. Een van de vrij recente en onrustwekkende inzichten is dat fijn stof, in tegenstelling tot wat vandaag gedacht werd, niet wordt tegengehouden in de longen, maar dat de fijnste stofpartikels doorgaan naar de bloedbanen. De stelling dat fijn stof de oorzaak is van meerdere hart- en vaataandoeningen is vrij algemeen onderbouwd. Het probleem zou wel eens ernstiger kunnen zijn dan vandaag wordt ingeschat.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de minister, ik sluit me aan bij deze vraag. Fiscale stimuli zijn belangrijk. Volgens mij moeten we beide systemen overwegen, namelijk ofwel een vermindering van de BIV, maar dan is er een samenwerkingscontract nodig tussen verschillende gewesten, ofwel een federale premie. De hogere overheid moet het voorbeeld geven, en daarbij denk ik aan De Lijn.

Dieselmotoren hebben ook goede eigenschappen: ze verbruiken minder en ze stoten minder koolstofdioxide uit. Alle elementen moeten in rekening worden gebracht. De kosten van 1,8 miljoen euro zouden we eens moeten meedelen aan federaal minister Demotte van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Daarmee is het tekort onmiddellijk opgeheven.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, dit is een zeer belangrijke problematiek voor Leefmilieu en Volksgezondheid. Alle suggesties zijn voor mij zeer waardevol. Ik zou me er gemakkelijk van kunnen afmaken en zeggen dat de vragen van de heer Martens vragen zijn naar mijn intenties, en dat hier in het parlement niet op wordt geantwoord. Uit respect voor uw vraag en de suggestie ga ik er wat dieper op in. Vragen naar intenties, dat is allemaal interessant, maar nog belangrijker is dat ik het beleid uitvoer.

Ik zal mijn antwoord wat beperken. De schriftelijke versie is uitgebreider. Mijn administratie is aan het onderzoeken voor welke sectoren de inspanningen worden voortgezet. U hebt terecht zelf naar PM10 en het wegverkeer verwezen als een van de belangrijkste bronnen. De belangrijkste sanering op dit niveau wordt veroorzaakt door een ambitieus Europees beleid ter reductie van de emissies van voertuigen. Bij onderhandelingen die er de komende weken en maanden zullen zijn op Europees niveau, zal een Europees productbeleid mijns inziens zeer belangrijk zijn. Het probleem van fijn stof stopt niet aan de taal- en landsgrenzen. Bijna de helft van het fijn stof komt van elders.

Tevens bereidt mijn administratie extra maatregelen voor die gericht zijn op de globale bijdrage van het verkeer enerzijds en op specifieke hotspots, zoals stedelijke centra en woonzones in de onmiddellijke omgeving van autosnelwegen en N-wegen, anderzijds.

U bent zeker op de hoogte van het project ‘Ecoscore voertuigen’, waar al een hele weg is afgelegd. Een voorstel voor aanpassing van BIV en jaarlijkse verkeersbelasting, rekening houdend met de mededeling van de Europese Commissie om het gebruik van roetfilters te stimuleren, wordt momenteel uitgewerkt door mijn administratie. Een akkoord met het Brusselse en het Waalse Gewest om hetzelfde systeem te implementeren, lijkt me meer dan noodzakelijk.

Een premiestelsel voor extra milieuvriendelijke voertuigen en voor retrofit van zware voertuigen, werd eveneens uitgewerkt binnen het project Ecoscore. De implementatiekost voor de overheid is echter erg hoog omdat een dergelijk premiestelsel een degelijke administratie vraagt voor het beheer van de premieregeling.

Andere kosten betreffen de kosten van de premies zelf. Bovendien is retrofitting volgens Vito technisch enkel mogelijk in zware voertuigen, niet in personenwagens. Ik zal dan ook deze opmerkingen verder bestuderen alvorens hierin een beslissing te nemen. Bestaande voertuigen worden wel mee aangepakt binnen het eerder toegelichte voorstel voor de aanpassing van de jaarlijkse verkeersbelasting. Indien enkel de BIV wordt aangepast zal het inderdaad te lang duren vooraleer voertuigen met een lage deeltjesuitstoot het

Peeters

merendeel uitmaken op onze wegen. De aanpassing van de jaarlijkse verkeersbelasting streeft naar een versnelde vervanging van het voertuigenpark, waardoor voertuigen uitgerust met een roetfilter sneller een belangrijk deel van het voertuigenpark zullen uitmaken.

Wat zwaar vervoer betreft, worden vrachtwagens enerzijds mee opgenomen in de aanpassing van de verkeersbelasting, zodat ook deze sector versneld roetfilters zal installeren. Anderzijds worden bij De Lijn bestaande bussen uitgerust met een CRT-roetfilter en wordt bij de aankoop van nieuwe bussen rekening gehouden met de emissies van de bussen. Hoewel bussen slechts een klein aandeel uitmaken van het park zwaar vervoer, zijn deze maatregelen wel belangrijk, aangezien bussen worden ingezet in stadscentra waar de problematiek inzake fijn stof aanzienlijk is. Daarover moet zeker nog overleg plaatsvinden met mijn collega-ministers Van Brempt en Van Mechelen.

Samenvattend kan ik dus zeggen dat de administratie een en ander aan het uitwerken is. We zitten, zeker wat de BIV betreft, op die lijn en zoals de heer Daems al opmerkte, weegt de problematiek op zich zwaar genoeg om naar voortgang toe te werken.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik dank de minister voor zijn bevredigend antwoord.

Ter informatie: ik ben in contact met iemand van de Technische Universiteit van München die me verzekert dat de installatie van roetfilters in bestaande voertuigen wel degelijk mogelijk is. Er zouden intussen al drie Duitse firma's dergelijke technieken aanbieden. Het is weliswaar nog duur, maar het ziet ernaar uit dat dit in de toekomst op een betaalbare manier zou kunnen gebeuren. Ik zal deze informatie ook overmaken aan Vito.

Met betrekking tot De Lijn, weet ik dat minister Van Brempt al een heel investeringsplan heeft klaarliggen, ook voor de retrofitting van bestaande diepe bussen. Ik sluit niet uit dat dit nog sneller kan en dat het plan zou worden uitgebreid. Het lijkt me evenwel belangrijk dat we oog hebben voor het feit dat dergelijke bussen heel vaak in stadscentra rijden, waar de blootstelling ook zeer groot is. Hoewel het dus een klein aandeel van het voertuigenpark betreft, is dat toch een belangrijk aandeel.

Collega Van den Eynde had het over de mogelijkheden op federaal niveau, en die zijn inderdaad jammer genoeg eerder beperkt. We kunnen niet verder gaan in productnormen en uitstootnormen voor wagens dan wat de Europese normen ons opleggen. De vrijgemaakte Europese markt steekt daar blijkbaar een stokje voor. Ook minister Tobback voelt zich aardig gefrustreerd in dit verband en zou liefst ook de grote merken verplichten die roetfilter te plaatsen. In Duitsland heeft men de constructeurs kunnen overtuigen, maar vanaf het ogenblik dat een constructeur aan de Europese normen beantwoord, kan een lidstaat geen verplichtende maatregel opleggen. Dat is een spijtige zaak, maar ik reken erop dat bij verdere discussie over de euronormen op het Europese niveau, minister Peeters het standpunt zal verdedigen dat een roetfilter tot de standaarduitrusting zou moeten behoren.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de minister, ik kreeg niet concreet een antwoord op mijn vraag over het actieprogramma. Vlarem zegt in artikel 2.5.3.7 dat, indien er een overschrijding wordt vastgesteld, er met de betrokkene een soort actieprogramma moet worden opgemaakt. Dit actieprogramma moet publiek toegankelijk zijn en wanneer de fijnstofvervuiling van een buurland afkomstig zou zijn, moet er ook met dat buurland een overleg worden opgestart. De commissie moet daarvan in kennis worden gesteld.

Het voorbeeld van Roeselare is sprekend. Het gaat om grensoverschrijdende vervuiling van een bedrijvencluster in de streek van Moeskroen en Menen. Wat is de minister van plan met Roeselare, en wellicht binnen een dag of acht ook met Antwerpen, de Gentse kanaalzone en mogelijk ook Brussel. Wordt er werk van gemaakt?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, er wordt hier gepeild naar mijn

Peeters

intenties. Ik zal natuurlijk de Vlarem-wetgeving naleven. Als ik me niet vergis, hebt u enkele maanden geleden een actuele vraag over dit dossier gesteld. Ik ben verplicht om de nodige acties te ondernemen en u zult dat ongetwijfeld op de voet volgen. Ik hoop dat uw voorspelling niet zal uitkomen. Dat neemt niet weg dat we maatregelen moeten en zullen nemen. In Roeselare heeft het wel wat wrevel gewekt dat u de resultaten al had.

De heer Rudi Daems: Die cijfers staan op de website.

Minister Kris Peeters: Het is niet uw taak om Roeselare te verwittigen dat er een overschrijding is. Het is een goede zaak dat de stad wordt ingelicht, maar u moet dat niet doen. Als daarover berichten in de krant verschijnen, heeft dat een impact op de lezers. We moeten daarover met de lokale besturen met de nodige zorg communiceren. In elk geval zal ik uitvoeren wat ik verplicht ben om uit te voeren. En het actieplan zal zoals gepland worden bekendgemaakt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de handel in illegaal gekapt hout

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de handel in illegaal gekapt hout.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het zonnetje begint te schijnen en dan kopen veel mensen nieuwe tuinmeubelen aan. Vooral teakhout is geliefd. Spijtig genoeg is de oorsprong ervan vaak twijfelachtig. Dikwijls wordt het illegaal gekapt, met alle gevolgen van dien voor de biodiversiteit. Het hout komt soms uit landen zoals Birma, dat een loopje neemt met de mensenrechten. De consument wordt daarover in het ongewisse gelaten.

Op 4 april voerde Greenpeace actie bij het houtimportbedrijf Somex. Op de werf is hout van het exploitatiebedrijf Ingénierie Forestière aangetroffen. Greenpeace bracht een deel van het hout van Ingénierie Forestière naar de politie en diende klacht in tegen de importeur, op basis van de witwaswetgeving.

Ingénierie Forestière is in Kameroen volop betrokken in illegale activiteiten, waaronder illegale houtkap van duizenden hectaren. Over de illegale activiteiten van het bedrijf zijn talrijke rapporten verschenen. Die rapporten zijn onder meer opgemaakt door Global Witness, een Britse organisatie die als onafhankelijk waarnemer van de bosbouwsector in Kameroen is aangeduid. De financiering van Global Witness gebeurt door verschillende donorinstellingen, waaronder de Britse regering, de Europese Unie en de Wereldbank. Ingénierie Forestière is al verschillende malen beboet door het Kameroense ministerie van Bosbouw – wat eens te meer aantoont dat het bedrijf betrokken is bij illegale activiteiten.

Met de actie bij het houtimportbedrijf Somex wil Greenpeace aantonen dat de sector zijn verantwoordelijkheid niet opneemt inzake illegale houtkap. De houtsector heeft de afgelopen jaren wel verschillende verklaringen rondgestuurd waarin hij stelt bezorgd te zijn over illegale houtkap en wil streven naar duurzaam bosbeheer. Maar aan de andere kant stellen we vast dat heel wat houtimportbedrijven ondertussen wel hun handel blijven voortzetten met bedrijven die betrokken zijn bij illegale houtkap. De Belgische Federatie van de Houtinvoerhandel zelf heeft een paar jaar geleden de installatie van een onafhankelijk waarnemer voor de bosbouwsector in Kameroen gesteund, maar zodra die waarnemende organisatie rapporten publiceert over illegale activiteiten van exploitanten in Kameroen, negeren veel houtimportbedrijven die rapporten. De importbedrijven zijn nochtans duidelijk op de hoogte van de activiteiten van Global Witness.

Op Europees niveau wordt op dit moment gediscussieerd over maatregelen tegen illegale houtkap en de handel in illegaal gekapt hout. Dat gebeurt in het kader van het FLEGT-proces, of Forest Law Enforcement, Governance and Trade. In het voorstel van actieplan dat in mei 2003 door de Europese Commissie is meegedeeld, wordt de rol van de lidstaten in het bestrijden van illegale houtkap en illegaal gekapt hout duidelijk ver-

Martens

woord, onder meer inzake overheidsaanbestedingen, maar ook op het vlak van het aan- en toepassen van de bestaande wetgeving.

Op 31 maart 2005 zei de minister tijdens een persconferentie over FSC-hout het volgende: 'Hoewel de houtsector werkt met een strategisch comparatief voordeel – namelijk het hout als milieuvriendelijke grondstof – volstaat dat argument op zich niet om een plaats af te dwingen en om aandacht op te eisen. De sector dient zich duidelijk eensgezind en beter gestroomlijnd te manifesteren. Wellicht is ook een nog meer proactieve houding wenselijk, bijvoorbeeld in het vraagstuk van de beschikbaarheid van ecogecertificeerd hout op onze Vlaamse markt. Ik hoop dat deze campagne daar een grote bijdrage kan toe leveren.' Hoewel deze uitspraken zeer bemoedigend zijn, is het mijns inziens niet alleen de taak van ngo's om de sector te responsabiliseren. Ook de overheid heeft een verantwoordelijkheid.

Daarom had ik van de minister graag een antwoord gekregen op de volgende vragen. Welke maatregelen stelt de Vlaamse Regering in het vooruitzicht nu blijkt dat de houtsector zelf zijn verantwoordelijkheid niet opneemt en handel blijft drijven met exploitanten die betrokken zijn in illegale houtkap? De sector is duidelijk niet in staat om via zelfregulatie ervoor te zorgen dat handel met bedrijven die betrokken zijn in illegale houtkap aan banden wordt gelegd. Wat is de Vlaamse overheid van plan om ervoor te zorgen dat enkel legaal en duurzaam geproduceerd hout wordt verhandeld en aangewend?

Welke standpunten zal de Vlaamse overheid op Europese en internationale fora verdedigen en welke acties zal zij op internationaal vlak ondernemen in het kader van de strijd tegen illegale houtkap en de handel in illegaal gekapt hout? Heel wat Vlaamse gemeenten en steden nemen nu via de samenwerkingsovereenkomst maatregelen om duurzaam geproduceerd hout te gebruiken voor openbare werken en bij openbare aanbestedingen. Wat zijn de maatregelen die de Vlaamse overheid onderneemt om ervoor te zorgen dat de Vlaamse overheidsdiensten enkel duurzaam geproduceerd hout gebruiken?

Federaal minister Tobback heeft bij zijn bezoek aan het bedrijf Ecobouw in Aarschot gezegd dat hij een federale omzendbrief voorbereidt om federale overheidsdiensten te verplichten enkel nog gecertificeerd hout van duurzame oorsprong aan te kopen. Ik zou willen weten of de minister een vergelijkbaar initiatief op Vlaams niveau wil nemen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, gezien het gevorderde uur zal ik mijn antwoorden wat inkorten. De positieve dynamiek die de overheid ondersteunt, wordt niet alleen door ngo's gedragen, maar ook door bedrijven. Het gaat om een ernstig probleem dat hopelijk niet zo sterk veralgemeend is als de heer Martens laat uitschijnen. Dit probleem moet in een positieve sfeer worden aangepakt. Streven naar een te strikte regulering lijkt geen goede oplossing. De eigen verantwoordelijkheid van de verschillende actoren moet positief worden ondersteund. In die context heb ik besloten om in deze fase steun te verlenen aan een initiatief van een groep bedrijven binnen de houtsector en het WWF voor de uitbouw van een permanent secretariaat dat het gebruik van FSC-gecertificeerd hout moet bevorderen.

In mijn uiteenzetting waaruit de heer Martens citeerde, heb ik de sector opgeroepen om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Als men reageert op basis van een overtuiging zullen de gevolgen duurzamer zijn dan wanneer men instrumenten aanwendt die tot aberraties en illegale toestanden leiden. Ik hoop dat onze aanpak gunstige resultaten oplevert. In elk geval zullen we de zaak opvolgen en evalueren. Als resultaten uitblijven, zullen we misschien het geweer van schouder moeten veranderen.

Welke standpunten zal de Vlaamse overheid op Europese en internationale fora verdedigen? Vlaanderen en België steunen de lopende initiatieven die vanuit de Europese Unie worden opgezet. Ook op basis van het actieplan dat de Europese Commissie heeft voorgelegd, tekenen zich nu twee sporen af. Wij ondersteunen die aanpak, want hij is goed.

De heer Martens had het hier ook over minister Tobback. Zoals u wellicht weet, besteedt het federale regeerakkoord van 2003 aandacht aan de achteruitgang van tropische bossen. In de tekst staat dat de federale overheid vooruitgang wil

Peeters

boeken inzake het duurzame beheer van tropische wouden, zowel via ontwikkelingssamenwerking als in haar eigen aankoopbeleid. Vlaanderen zal zijn steentje bijdragen. We steunen enkele projecten voor duurzaam bosbeheer en de strijd tegen illegale houtkap, en dit via het Vlaams Fonds Tropisch Bos.

Vlaamse gemeenten en steden nemen via de samenwerkingsovereenkomst maatregelen om duurzaam geproduceerd hout te gebruiken voor openbare werken en bij openbare aanbestedingen. Wat zijn de maatregelen die de Vlaamse overheid onderneemt om ervoor te zorgen dat alle Vlaamse overheidsdiensten enkel duurzaam geproduceerd hout gebruiken? Er zijn op dit moment geen formele instructies die de Vlaamse overheidsdiensten aanzetten tot het gebruik van duurzaam geproduceerd hout. In de praktijk zijn er wel verschillende diensten die het FSC-label of een gelijkwaardig label in bestekken opleggen.

Binnenkort loopt een onderzoeksproject ten einde dat als doel heeft de opstellers van bestekken voor projecten inzake milieu- en natuurbeheer aan te zetten tot het voorschrijven van hout als milieuvriendelijk materiaal. In dit project wordt veel aandacht besteed aan ecolabels. Na analyse van het onderzoeksrapport moeten we uitmaken of een meer algemene aanbeveling of verplichting zinvol of wenselijk is. Dat laatste kan immers enkel als er uitzicht is op echte resultaten. Ook moet worden uitgemaakt of het materiaal dat deze studie heeft aangeleverd in de typebestekken kan worden verwerkt.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik wacht vol ongeduld op de resultaten van het onderzoek over het gebruik van duurzame criteria in het aankoopbeleid. Ik hoop dat het parlement van de resultaten op de hoogte wordt gebracht en daarover een discussie kan organiseren. Het lijkt me zinvol om het aankoopbeleid van de overheid te vergroenen. Op die manier creëren we een markt voor nieuwe duurzame producten en diensten. Die markt staat momenteel nog in de kinderschoenen.

Wat het antwoord op de eerste vraag betreft, hoor ik dat de minister sterk gelooft in vrijwilligheid en positieve labels. Ik stel alleen maar vast dat maar een zeer kleine marktniche door die labels wordt gedekt. Die marktniche is overigens veel kleiner bij ons dan in Nederland. Het overgrote deel van het hout dat hier in de handel terechtkomt, is voor de consument van onbekende oorsprong. De consument heeft geen instrumenten in handen om bewust te kiezen. Vandaag kan men niet opteren voor hout dat niet uit Birma komt, want men kent gewoonweg de herkomst niet.

Ik ben er daarom van overtuigd dat men nu al op Europees niveau stappen moet zetten om te onderzoeken welke Europese initiatieven moeten worden genomen om de labeling en de tracering van hout af te dwingen. Op die manier kan verdacht hout worden uitgesloten. Ik denk niet dat we moeten wachten op het resultaat van de positieve acties, die nodig en nuttig zijn, want slechts een kleine groep consumenten is bereid om er rekening mee te houden.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, er is ook de problematiek van de labels. Er bestaan twee labels en daaraan zijn een paar communautaire accenten verbonden. De campagne die nu wordt opgestart met als titel ‘bos blijft bos’ is natuurlijk van groot belang. De heer Martens gaf het voorbeeld van de tuinmeubels. Als het de consument niets kan schelen, hij gewoon kiest voor het goedkoopste meubel en het label voor hem irrelevant is, dan hebben we gefaald. Het bewustwordingsproces is erg belangrijk. De campagnes richten zich nu expliciet tot de consument. Als de traceerbaarheid en dergelijke op Europees niveau worden besproken, moeten we de debatten heel nadrukkelijk volgen en onze inbreng doen. Het is van groot belang om de sector ervan te overtuigen dat de zaak niet langer kan worden georganiseerd zoals nu. We zullen de kwestie van heel nabij opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de watertoets bij het verlenen van vergunningen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de watertoets bij het verlenen van vergunningen.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sinds 24 november 2003 is met de inwerkingtreding van het nieuwe decreet integraal waterbeheer de zogenaamde 'watertoets' in Vlaanderen van kracht. Met de watertoets wordt nagegaan of een ingreep schade kan veroorzaken aan het watersysteem. Het bouwen van bijvoorbeeld een woning of het aanleggen van een verkaveling kan voor het watersysteem een schadelijke ingreep zijn. Daarom dient iedere stedenbouwkundige- en verkavelingsvergunning de watertoets te ondergaan. De bevoegde overheid mag ingrepen met een schadelijk effect weigeren of – indien de schade beperkt kan worden – compenserende maatregelen opleggen.

De watertoets werd vooral ingevoerd als een instrument voor de beoordeling van nog niet aangesneden woonuitbreidingsgebieden die in overstroombaar gebied liggen en die best vanuit het oogpunt van de bestrijding van wateroverlast niet bebouwd worden. Maar tot op vandaag worden nog steeds bouwvergunningen afgeleverd en plannen goedgekeurd om te bouwen in overstromingszones.

De watertoets wil daarenboven niet alleen ingrepen die een effect hebben op de kwantiteit van het water beoordelen, maar ook de kwaliteit van het oppervlakte- of grondwater is een belangrijk criterium. Dus ook ruimtelijke structuur- en uitvoeringsplannen zijn onderworpen aan de watertoets. Hetzelfde geldt voor plannen van ruilverkaveling, landinrichting en natuurinrichting. De aanleg van wegen en andere grote infrastructuur ontsnapt er evenmin aan.

De Raad van State heeft in zijn arrest van 18 januari 2005 het ruimtelijk uitvoeringsplan van de gemeente Nevele vernietigd omdat geen watertoets werd uitgevoerd. Het is jammer dat de heer Lachaert nu niet aanwezig is, want hij is heel goed op de hoogte van de problematiek. De gemeente wilde een gebied, dat vroeger meer dan eens overstroomde, verkavelen en had daartoe maatregelen genomen om de wateroverlast tegen te gaan. Dat voldeed niet volgens de Raad van State, want er diende wel degelijk een watertoets conform het decreet uitgevoerd te worden.

Willen we dus uit de juridische, ecologische en bestuurlijke impasse geraken, dan moet er dringend werk gemaakt worden van de nodige uitvoeringsbesluiten. De invulling van de watertoets laat immers al lang genoeg op zich wachten. In deze 'chaotische' toestand nemen lokale overheden nog steeds kortzichtige beslissingen die het overstromingsgevaar blijvend vergroten. Ik wil dit niet veralgemenen, maar er kunnen zeker voorbeelden worden gegeven van beslissingen die met een correct uitgevoerde watertoets niet genomen hadden kunnen worden. Laat ons niet wachten op de volgende overstroming vooraleer in actie te schieten.

Mijnheer de minister, hoe ver staat het met de opmaak van het uitvoeringsbesluit bij het decreet integraal waterbeleid? Het uitvoeringsbesluit moet uitvoering geven aan het instrument van de watertoets. Welke richtlijnen worden voorbereid om de grenzen af te bakenen waarbinnen schade veroorzaakt aan oppervlakte- en grondwater, moet worden onderzocht? Hoever staat het met de opmaak van de overstromingskaarten, die voor de gemeenten als leidraad kunnen dienen bij het beoordelen van nieuwe verkavelingen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik was niet van plan om het woord te vragen, maar ik wil even opmerken dat ik heel slechte ervaringen heb met de watertoets bij een concreet probleem in mijn gemeente. Ik betreur dat de watertoets niet is wat hij moet zijn. Een gemeentebestuur kan na de uitspraak over de watertoets zware onderhandelingen voeren waardoor de watertoets wordt herzien. Ik heb daar een heel slecht gevoel bij. Ik zal u nog een schriftelijke vraag stellen over dit concrete probleem. Ik hoopte dat de watertoets soelaas zou brengen bij een aantal problemen met wateroverlast, maar ook bij een tekort aan water en een

Van den Eynde

verstoring van de waterhuishouding. Het voorval heeft me echt geschokt en het is duidelijk dat de watertoets niet is wat hij zou moeten zijn.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer Martens, lokale besturen nemen de dag van vandaag geen lichtzinnige beslissingen meer. Als bepaalde wijken, meestal in woonuitbreidingsgebieden met sociale verkavelingen, jaarlijks overstromen, dan wordt bij een overstroming zeker één persoon uit zijn bed gebeld en dat is de burgemeester. Ik ben me als burgemeester dan ook heel goed bewust van de problemen die in vele gevallen onoplosbaar zijn. De regering heeft al heel wat gedaan om de watertoets toe te passen. Ik denk aan de stedenbouwkundige verordeningen inzake hemelwaterputten en infiltratievoorzieningen. Ook de CIW heeft een nota gestuurd aan de VVSG en de VVP. Er is al heel wat gebeurd, maar een en ander moet nog op punt worden gesteld.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, door de Vlaamse administratie wordt een ontwerp van uitvoeringsbesluit bij het decreet integraal waterbeleid opgemaakt. Aan dit ontwerp wordt momenteel de laatste hand gelegd. Ook de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, CIW, is daarbij betrokken. Ik zal het ontwerp zo snel mogelijk en zeker in de loop van 2005 ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering. In het najaar van 2004 heeft de CIW een nota met toelichting verspreid, gericht aan haar leden.

Voor de geografische begrenzingen zullen er kaarten bij het ontwerp van besluit mee ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. In het verleden werden al vragen gesteld over de indicatieve kaarten voor het inschatten van het risico op overstroming van gronden. Samen met het uitvoeringsbesluit voor de watertoets zal er, naast andere kaarten, een verbeterde kaart met de overstromingsgevoelige gebieden ten behoeve van de watertoets ter goedkeuring worden voorgelegd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 13.14 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

– de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;

– de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

Vlaams Parlement – 1011 Brussel – Tel. 02/552 11 11 – Fax 02/552 11 22